ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ-ВІЛЬНЯ-БЕЛАСТОК *ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.*

№ 17(72) *3–9 чэрвеня 1994 г.* *Кошт 150 руб.*

Крэмль зацікаўлены мець у нас залежнага ад Масквы прэзідэнта, каб інкарпараваць Беларусь у Расею.

Камуністы расстралялі ўвесь інтэлектуальны патэнцыял. Дык хто сёння зьяўляецца інтэлігентам?

Так жыць больш нельга, хопіць варожасьці. Хто нарадзіўся на гэтай зямлі, усе зьяўляюцца яе дзецьмі.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: *Менск – Варшава – Масква.*

ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. НЯМА СУМНЕНЬНЯЎ, ШТО ЁН ВЫЙГРАЕ ПРЭЗІДЭНЦКУЮ ГОНКУ

У штаб-кватэры БНФ адбылася прэс-канфэрэнцыя лідараў руху па вынікам першага этапа збору подпісаў у падтрымку кандыдатаў на пасаду прэзідэнта Беларускай дзяржавы. Як зазначыў сакратар управы БНФ В.Вячорка, кіраўніцтва Фронту задаволена вынікам збору подпісаў. За ўнясеньне ў сьпіс кандыдата ў прэзідэнты лідара БНФ Зянона Пазьняка падпісалася 226 214 грамадзян Беларусі. Болей подпісаў сабраў толькі прэм'ер-міністр В.Кебіч, на якога працаваў практычна ўвесь апарат выканаўчай улады. Таму кіраўніцтва БНФ лічыць, што ў параўнаньні з другімі прэтэндэнтамі найбольш папулярны ў грамадзтве Зянон Станіслававіч. Сакратарыят управы Фронту прыняў спэцыяльную заяву, у якой прапануецца ўсім прэтэндэнтам ад дэмакратычных партый і плыняў разглядзець магчымасьць аб зьняцьці сваіх кандыдатур на карысьць З.Пазьняка. У іншым выпадку, драбленьне галасоў выбаршчыкаў паміж кандыдатурамі дэмакратычнай арыентацыі можа прывесьці да перамогі рэакцыйных імпэрскіх сілаў.

СІМ.

НА ПАРУШЭНЬНІ ГЛЯДЗЕЛІ СКРОЗЬ ПАЛЬЦЫ

"Калі гэты артыкул пабачыць сьвет, ужо будуць вядомыя імёны афіцыйна зарэгістраваных прэтэндэнтаў на прэзідэнцкую пасаду. Тым ня менш, на вялікі жаль, законнасьць рэгістрацыі некаторых з іх пад вялікім сумненьнем. Асноўная прычына - падчас збору подпісаў у падтрымку гэтых прэтэндэнтаў быў дапушчаны цэлы "букет" парушэньняў закону "Аб выбарах прэзідэнта". Выбарчыя камісіі ўсіх узроўняў не захацелі заўважыць гэтыя парушэньні."

З такога сцьвярджэньня пачаў сваё інтэрв'ю нашаму карэспандэнту сябра Гарадзенскай вабласной камісіі па выбарах Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.С.ТАЛЕРЧЫК.

- Аляксандр Сямёнавіч, Вы адзіны з сяброў камісіі, хто не засьведчыў сваім подпісам праўдзівасьць зьвесткаў аб ходзе падпіснай кампаніі на Гарадзеншчыне.

- Пратакол я падпісаў з заўвагамі - не хацелася вельмі жорсткай пазіцыяй замінаць прэзідэнцкай кампаніі, бо была надзея, што мае заўвагі, якія я аформіў як Заяву ў Цэнтральную камісію, апэратыўна разгледзяць і прымуць меры. Спадзяваньні былі марнымі.

- Пра што Вы паведамілі ў Цэнтральную камісію? Ці ня можна было вырашыць пытаньне на ўзроўні вобласьці?

- На пасяджаньні вабласной камісіі 25 мая мною былі пастаўлены пад сумненьне вынікі збору подпісаў па Гарадзенскаму раёну, у прыватнасьці, за В.Кебіча. Як паведаміла нам старшыня Гарадзенскай раённай камісіі Л.І.Кадзевіч, яны скасавалі 6 падпісных лістоў з 142, якія былі сабраныя за Вячаслава Францавіча. Такая лічба аніяк не стасавалася з вынікамі папярэдняй праверкі, якую я сам рабіў у Гарадзенскім і іншых раёнах вобласьці.

У Гарадзенскім раёне з 71-го праверанага ліста з подпісамі за В.Ф.Кебіча было выяўлена 34 лісты, якія аформлены з відавочнымі парушэньнямі Закона. Чаго варты хаця б прыклад, калі выбаршчыца А.Д.Цярэшка замест свайго подпісу напісала слова "Кебіч". А сябра ініцыятыўнай групы М.С.Бушкевіч засьведчвае гэтую фальшыўку сваім подпісам. Больш таго. Тое самае робіць і ў Капцёўскім сельсавеце...

Аналагічнае становішча й па некаторых іншых прэтэндэнтах. З 49 правераных мною лістоў з подпісамі за А.І.Дубко 36 лістоў (73% !) мелі подпісы аднаго выбаршчыка за другога. У той жа час агульны працэнт скасаваных раённай камісіяй лістоў з подпісамі за А.І.Дубко складае толькі лічбу 11...

Падобныя прыклады можна прыводзіць бясконца... І ня толькі па Гарадзенскаму раёну. Скажам, старшыня Лідзкай раённай камісіі нават сам паведаміў, што лісты, дзе меліся подпісы жонкі за мужа ці дзяцей за бацькоў (і наадварот), палічаны іхняй камісіяй як сапраўдныя, хаця рабіць так Закон катэгарычна забараняе...

На падставе вышэйпамянёных фактаў я папрасіў дазволу ў сяброў вабласной камісіі даць мне права й магчымасьць праверыць дакладнасьць пратакольных лічбаў. Прапанова была аднагалосна... адхілена. Вось аб гэтым я й напісаў Старшыні Цэнтральнай камісіі Абрамовічу й перадаў гэтую заяву нашаму Старшыні А.С.Саўчыку.

- І які гэта мела вынік?

- Практычна ніякага. На наступны дзень мне ў вуснай форме паведамілі, што я магу прыступаць да праверкі. Але неўзабаве затэлефанавалі й сказалі, што загадам з Менску мне забаранілі гэта рабіць.

- Чаму?

- На мой запыт спадар Абрамовіч паведаміў, што скончыліся тэрміны, адведзеныя Законам на праверку сапраўднасьці подпісаў. Высьветлілася таксама, што мая заява яму своечасова перададзена не была.

- Як Вы ацэньваеце тое, што адбылося?

- Мягка кажучы, як прафанацыю важнай справы й нахабную безадказнасьць. На людзей, асабліва ў сельскіх раёнах, уладнымі структурамі аказваўся рознага роду ўціск. Гэтым яны займаліся ў службовы час, карысталіся службовым транспартам. У той самы час для праверкі сапраўднасьці подпісаў іншы раз гэты транспарт трэба было шукаць днём з агнём.

Калі на такім узроўні будуць арганізаваныя і самі выбары, то гэта будзе не волевыяўленьне народа, а спэктакль, сцэнар якога загадзя напісаны людзьмі, што знаходзяцца пры ўладзе.

"ПАГОНЯ" ЗА ФІРАНКАЙ

Падставай для напісаньня гэтага артыкула сталі дзьве ўзаемавыключаючыя зьявы. У той самы час, калі нашыя чытачы "абарвалі" рэдакцыйны тэлефон просьбамі дапамагчы набыць чарговы нумар "Пагоні", бо ў кіёсках "Белсаюздруку" яго ўжо няма, кіраўніцтва гэтага ж самага "Белсаюздруку" прыслала паведамленьне пра тое, што штомесяц не распаўсюджваецца 10 працэнтаў ад накладу газэты. Адсюль і рэкамэндацыя - зьнізіць тыраж. На пытаньне, адкуль узяліся гэтыя 10 працэнтаў у той час, калі нават ня ўсе жадаючыя могуць набыць газэту, адказу ад нашых партнёраў мы не атрымалі. Таму й вырашылі самі разабрацца з гэтай праблемай.

Пятніца, 27 траўня, раніца. "Пагоні" N16 у кіёсках няма - яшчэ не завезьлі. Хаця быць павінна, бо ўчора, згодна з графікам, яна своечасова была падпісана да друку, аддрукавана й перададзена службе, якая займаецца распаўсюджваньнем газэт, у экспэдыцыю. Толькі бліжэй да 12 гадзін асобныя кіёскі пачалі яе атрымліваць...

Ужо пад вечар у пятніцу ў кіёсках каля крамы "Адзеньне", што на Савецкай плошчы й побач з кінатэатрам "Гродна" "Пагоні" не было - раскупілі. Даволі актыўна газэта разыходзілася і ў іншых кіёсках. А вось насупраць аблвыканкама - штыль. Няўжо супрацоўнікі гэтай установы не чытаюць "Пагоні"? А можа, уся справа ў тым, што ляжыць яна далёка не ў зручным месцы, недзе паміж "Русским вестником" і "Компасом", так, што нават назву не прачытаеш?..

Так ці інакш, але вечарам ў панядзелак у Горадні "Пагоню" ужо было набыць цяжка. Поўнасьцю яна разышлася ў кіёсках па вул.Паповіча, Горкага, Савецкіх Пагранічнікаў, бульвары Ленінскага Камсамола... Пасьля доўгіх пошукаў сваёй газэты па гораду наш карэспандэнт, нарэшце, з цяжкасцю заўважыў адзін адзіны экзэмпляр "на перыфэрыі" кіёска, які стаіць на Савецкай плошчы. "Астатнія ўжо распрадалі?" - задаў ён пытаньне. "Что Вы?" - зьдзівілася кіяскёр. - "Люди совсем не интересуются этой газетой." І рашучым жэстам яна адсунула фіранку за сваёй сьпіной, дзе сапраўды ляжаў некранутым стос "Пагоні". Давесьці ёй тое, што для таго, каб людзі зацікавіліся выданьнем, трэба хаця б пакласьці яго на вітрыну, было цяжка - размова вялася ў прамым і пераносным сэньсе на розных мовах. З аднаго боку, на беларускай, а з другога - на той, на якой друкуюцца сумнавядомыя "Мы и время", "Политика. Позиция. Прогноз.", якія, дарэчы, ганарова ляжалі ў гэтым кіёску на самым выгодным месцы, адштурхнуўшы ў бок нават "Народную газету" і "Звязду".

Няцяжка прадказаць, што прыхаваныя такім чынам экзэмпляры газэты ў канцы месяца зьявяцца ў графе "сьпісаньне". Рэдакцыя, заплаціўшы "Белсаюздруку" немалыя грошы за абслугоўваньне, атрымае, такім чынам, дадатковыя страты. А чытач, які давяраўся гэтай паважанай арганізацыі, застанецца без сваёй газэты. Каб пазьбегнуць гэтай прыкрай сытуацыі, на наш погляд, зусім не абавязкова зьмяншаць наклад "Пагоні". Лепей навесьці парадак на ўласнай гаспадарцы: зрабіць пераразьмеркаваньне газэты па кіёсках, заставіць сваіх супрацоўнікаў выконваць службовыя абавязкі належным чынам, паставіць справу так, каб мясцовыя газэты траплялі ў кіёскі не праз 3-4 гадзіны пасьля адкрыцьця, а своечасова...

М.ТУРАВЕЦ.

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі Беларусі
"Белсаюздрук"

АБАНЭМЭНТ на газэту 63124

"ПАГОНЯ" Колькасьць камплектаў 1

на 1994 год па месяцах:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
						X	X	X			

Куды ____ (паштовы індэкс) ____ (адрас)

Каму ____ (прозьвішча, ініцыялы)

ПВ | Месца | літар

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газэту 63124

"ПАГОНЯ"

Кошт: падпіскі 4050 руб.; пераадрасоўкі ____ руб. Колькасьць камплектаў 1

на 1994 год па месяцах:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
						X	X	X			

Куды ____ (паштовы індэкс) ____ (адрас)

Каму ____ (прозьвішча, ініцыялы)

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ГРАМАДЗТВА ПЕРАД ВЫБАРАМ

Як ні змагаліся Народны Фронт і грамадзтва Беларусі за адстаўку карумпаванага ўраду і за новыя выбары, намэнклятура, патаптаўшы ўсе законы й абяцаньні, дамаглася свайго. Парлямэнцкія выбары ў сакавіку не адбыліся. Народ у чарговы раз ашукалі. Каб неяк выратавацца ад непазьбежнага краху, яны дамагліся выбараў прэзідэнта. Разьлік просты: на нейкі час адцягнуць увагу людзей ад банкруцтва ўраду, выйграць прэзідэнцкія выбары й тым самым, умацаваўшы абсалютную ўладу мафіёзнай намэнклятуры, аднавіць таталітарны рэжым, падрыхтаваць выгадныя для сябе ўмовы правядзеньня выбараў у парлямэнт. Сцэнар гэты напісаны ў Маскве, якая праз свае спэцслужбы рэальна ўплывае на ўрадавую палітыку Беларусі. Крэмль зацікаўлены мець у нас марыянеткавага, фармальна легітымнага, але залежнага ад Масквы прэзідэнта, каб па кавалачках, захопліваючы маёмасьць і нашу нацыянальную ўласнасьць, інкарпараваць Беларусь у Расею.

Разьдзел Канстытуцыі аб прэзідэнце прыняты з парушэньнем Закону і зарыентаваны выключна на канкрэтную асобу - Старшыню Савета Міністраў В.Кебіча. Згодна з гэтай Канстытуцыяй, усе істотныя ініцыятывы прэзідэнта (фармаваньне ўраду, прызначэньне й зьняцьце міністраў, аб'яўленьне надзвычайнага стану і г.д.) павінны зацьвярджацца Вярхоўным Саветам.У той жа час прэзідэнт ня мае права распусьціць Вярхоўны Савет і прызначыць новыя выбары. (Заўважым да таго, што закона пра прэзідэнта не існуе і паўнамоцтвы яго шмат у чым неакрэсьленыя. Вярхоўны Савет можа зьняць прэзідэнта з пасады па патрабаваньню 70 дэпутатаў).Такім чынам, калі прэзідэнтам становіцца "не Кебіч", ён будзе зьвязаны па руках і нагах гэтым Вярхоўным Саветам. Магчымасьці такога прэзідэнта невялікія. Калі ж ім стане Кебіч, то ён амаль аўтаматычна зканцэнтруе ў сваіх руках абсалютную й неабмежаваную ўладу. Бо гэты Вярхоўны Савет "у руках" Саўміна, які ўзначальвае Кебіч.

Вось тады наша грамадзтва ўзорна пераканаецца, што такое "рука Масквы" і бязьмежжа карумпаванай антынацыянальнай намэнклятуры. Аналягічная сытуацыя ўзьнікае і пры "прэзідэнце-тэрмінатары" (разбуральніку) Лукашэнку. З той хіба папраўкай, што развал і здача Беларусі пад Расею адбудуцца брутальна, груба й хутка.

Прэзідэнту "не Кебічу" прыйдзецца ўступіць у змаганьне з Вярхоўным Саветам, з Саўмінам, з усёй старой камуністычнай сістэмай. Тут шмат будзе залежыць ад яго палітычнай волі, рашучасьці, ад характару, нацыянальнай сьвядомасьці і сьветапогляду, бо гаворка ідзе аб выратаваньні нашай дзяржавы, незалежнасьці і свабодзе ад расейска-беларускай намэнклятурнай мафіі. Тут альбо перамога, альбо паражэньне. "Згода" не атрымаецца.

З усіх дрэнных прэзідэнцкіх варыянтаў, бадай, найгоршым ёсьць варыянт з Шушкевічам. Маючы выдатныя магчымасьці на працягу амаль трох гадоў, калі быў на пасадзе Старшыні Вярхоўнага Савета, Шушкевіч паказаў аднак сваю поўную няздольнасьць да кіраваньня краінай і да рэальнай палітычнай дзейнасьці ў інтарэсах нацыі й дзяржавы. Стаўшы пры дапамозе БНФ на вышэйшую прыступку ўлады на Беларусі, ён адразу пачаў супрацоўнічаць з намэнклятурнай большасьцю ў Вярхоўным Савеце і напачатку карыстаўся поўнай яе падтрымкай (Кебіч валодаў тады толькі 150 галасамі. Для прыняцьця рашэньня трэба было 174).Менавіта тады Шушкевіч меў магчымасьць адправіць у адстаўку Кебіча, але адмовіўся ад барацьбы, стаў безпрынцыпна падыгрываць прэм'ер-міністру і ўраду.

Згодніцтва й прадажнасьць Шушкевіча прывялі да таго, што большасьць Вярхоўнага Савета апынулася пад поўным кантролем Саўміна і ўрадавай мафіі. Шушкевіч жа, раздаючы направа й налева блытаныя інтэрв'ю і прыстасоўваючыся пад намэнклятурную сілу, не паварушыў і пальцам, каб нешта зьмяніць, сфармаваць хоць нейкую бачнасьць палітыкі, нейкія прынцыпы. Ён не сабраў сваёй каманды, не аднавіў бюракратычны апарат Прэзідыума Вярхоўнага Савета, адмовіўся ад рэальнай работы, патапіўшы ўсё ў нястрыманым словаблудзтве.

У выніку ганебна разам з камуністычнай большасьцю задушыў рэфэрэндум аб роспуску Вярхоўнага Савета і нечарговых выбарах, душыў рабочы страйкавы рух на Беларусі ў красавіку 1991 г., паспрыяў аднаўленьню дзейнасьці КПБ і ў цэлым камуністаў, адмовіўся ад абароны нацыянальных інтарэсаў Беларусі перад прымусам уступіць у так званую "калектыўную бясьпеку", падпісаў з Ельцыным 27 студзеня 1992 г. рабаўніцкае пагадненьне аб бясплатным расейскім транзыце праз нашу краіну, пасьлядоўна перашкаджаў увядзенню нацыянальнай валюты, дэманструючы ў канцы гатоўнасьць здаць і дзяржаву, і незалежнасьць, і нават мову - толькі б утрымацца на пасадзе.

Калі цяпер прэзідэнтам робіцца Шушкевіч, ранейшая сітуацыя паўторыцца ў значна горшым варыянце. Уся ўлада й магчымасьці, як і раней, застаюцца ў Саўміна (у Кебіча) і Вярхоўнага Савета. Шушкевіч жа, атрымаўшы службовы "мэрсэдэс" і ўсю ўладную мішуру, зноў пачне казаць, што ён абмежаваны Канстытуцыяй, што ня мае праву, што "ўрад працуе добра" і г.д. Ня будзе ніякіх рашучых дзеяньняў і ніякай разумнай дзяржаўнай палітыкі.

Для карумпаванай намэнклятуры такое становішча нядрэннае. Бо яны зноў будуць рабіць тое, што захочуць, але стануць прыкрывацца пры гэтым, нібы шырмай, быццам бы "дэмакратам" Шушкевічам. Для беларускага ж грамадзтва гэты варыянт, як мы ўжо адзначылі, найгоршы. Найгоршы таму, што ў грамадзтве яшчэ захоўваецца ўяўленьне пра Шушкевіча, як пра "памяркоўнага" дэмакрата, які ўсюды шукае "згоды" (хаця якая можа быць "згода", скажам, паміж злодзеем і тым, каго абакралі). Выбраньне Шушкевіча дэзарыентуе й расслабіць людзей, разбраіць іх перад небясьпекай. Яны супакояцца й зноў стануць чакаць: ну вось, маўляў, цяпер "дэмакрат" Шушкевіч усё зробіць. У сапраўднасьці ж ён ня зробіць нічога, але мафію гэтым самым міжволі прыкрые. Пасьля яго правалу вінаватымі зноў жа апынуцца "дэмакраты". Пра гэта намэнклятура заламантуе адразу. Грамадзтва ж нашае ў такім выпадку апынецца дэзарыентаваным, дэзарганізаваным і ня здольным да змаганьня за сваю краіну, за свае правы.

Пры варыянце "прэзідэнт Кебіч" ня будзе ні двухсэнсоўнасьці, ні шырмы. Людзі зразумеюць, што намэнклятурная мафія перамагла. У выніку ў грамадзтве аб'ектыўна ствараюцца ўмовы для шырокай апазыцыі, мабілізацыі сілаў і самаарганізацыі народа. А гэта, згадзіцеся, лепш, чым сьляпы параліч перад ілюзіяй.

Увогуле, усе тры адмоўныя варыянты прэзідэнцтва (Кебіч, Лукашэнка, Шушкевіч) нядоўгатрывалыя. Усё праваліцца даволі хутка. Адсутнасьць патрэбных эканамічных рэформаў і халуйства перад Масквой і расейскай мафіяй зробяць сваю справу. Аднак існуе агульная небясьпека ва ўсіх трох разбуральных варыянтах - небясьпека страты агульнанацыянальнай уласнасьці й нацыянальнай незалежнасьці Беларусі.

Павінна быць такая палітыка й да ўлады павінны прыйсьці такія асобы, якія захаваюць дзяржаву Беларусь, гарантуюць яе сувэрэнітэт, правядуць патрэбныя эканамічныя рэформы й палепшаць жыцьцё людзей.

Беларускі Народны Фронт рыхтуецца выступаць супраць адмоўных кандыдатаў у прэзідэнты - Кебіча, Лукашэнкі,Шушкевіча - кандыдатаў намэнклятуры, разбурэньня й здрады. Управа БНФ 22 сакавіка разаслала інфармацыйны ліст для арганізацыяў БНФ, дзе адлюстравала палітычную пазыцыю Фронта. Канстатуецца, што некаторыя палітычныя сілы сярод дэмакратаў пачалі арганізацыйную дзейнасьць па выбарах задоўга да выбарчай кампаніі і пасьпяшаліся аб'явіць пра сваіх кандыдатаў у прэзідэнты, не правёўшы перад гэтым між сабой і БНФ аніякіх кансультацыяў і не зрабіўшы нават захадаў да такіх кансультацыяў.

Так зьявілася кандыдатура Шушкевіча, якую падтрымліваюць БСДГ і АДПБ. Трэба яшчэ раз падкрэсьліць, што мы ня лічым Шушкевіча дэмакратычным кандыдатам і "ня можам у чарговы раз, - як сказана ў лісьце, - падтрымліваць і ўздымаць да вяршыняў улады чалавека, які, меўшы ўладу, чыніў здраду за здрадай свайму народу... Мы ня можам несьці палітычную адказнасьць перад народам за гэтага непрадказальнага й слабавольнага палітыка." Але адначасова мы адзначаем, што кожная партыя мае права выставіць свайго кандыдата й зьбіраць за яго подпісы. БНФ ня будзе нікому ў гэтым перашкаджаць і нікога не стане крытыкаваць за іх пасьпешную ініцыятыву, памятаючы пра адзінства дэмакратычнага руху. Народны Фронт будзе зьбіраць подпісы й агітаваць толькі за свайго кандыдата.

Мы ўсьведамляем тое, што БНФ ёсьць адзіная пазытыўная, канструктыўная сіла на Беларусі. Ні ўрад, ні Вярхоўны Савет, ні хтосьці іншы ня маюць пасьлядоўных, станоўчых праграмаў разьвіцьця дзяржавы, эканомікі, выхаду яе з крызісу, ня маюць станоўчых дасягненьняў і рэальных прагнозаў. Беларускі Народны Фронт - гэта адзіная рэальная і пасьлядоўная антыкамуністычная апазыцыя антынароднаму намэнклятурнаму рэжыму, якая, абараняючы інтарэсы народа, ніколі не ішла ні на якое згодніцтва й супрацоўніцтва з гэтым рэжымам. БНФ выступае як супраць камуністычнай, так і "дэмакратычнай мафіі".

Намі разгледжаны асноўныя варыянты, якія могуць стварыцца ў другім туры выбараў. Калі ў другі тур трапляе дэмакратычны кандыдат, а кандыдат БНФ не праходзіць, то Народны Фронт павінен падтрымліваць дэмакратычнага кандыдата. Калі ж праходзяць пары адмоўных кандыдатаў, скажам, Шушкевіч і Кебіч ці Кебіч і Лукашэнка й г.д., то Народны Фронт павінен агітаваць супраць і выкрэсьліваць абодвух гэтых кандыдатаў. Тут няма выбару. Нельга выбіраць у гэтай сітуацыі таксама паміж большым і меншым злом. Вынік усё роўна будзе разбуральны. Народны Фронт павінен дбаць пра сваю палітычную будучыню й даражыць даверам людзей. Тым больш, што наперадзе галоўнае - парлямэнцкія выбары, а ўлада намэнклятуры ўсё роўна абваліцца.

Незалежна ад таго, як будуць паводзіць сябе на выбарах нашы антаганісты, сатэліты й саюзьнікі, Беларускі Народны Фронт, зыходзячы з традыцыяў сваёй маральнай палітыкі, павінен, як заўсёды, паставіцца паважліва, стрымана й карэктна да сваіх сапернікаў на выбарах, асабліва ў дачыненьні да прадстаўнікоў дэмакратычных арганізацыяў, з якімі нас лучаць шмат агульнага. Галоўнае — супольная задача зьберажэньня і ўмацаваньня нашай Бацькаўшчыны-Беларусі

КІРАЎНІКІ КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ ВЫСЬВЯТЛЯЮЦЬ АДНОСІНЫ

Паступова накаляецца абстаноўка ў Кантрольпай Палаце Беларусі. Галоўная прычына таму - чарговае абвастрэньне адносін паміж яе Старшынёй В.Саковічам і яго намесьнікам В.Даўгалёвым, бо апошні пажадаў пайсьці ў адпачынак, каб прыняць актыўны ўдзел у выбарчай камісіі старшыні Партыі народнай згоды Г.Карпенкі.

Не сустракаючы паразуменьня з боку свайго кіраўніка, спадар Даўгалёў напісаў чарговую заяву на адпачынак, матывуючы яго неабходнасьцю таго, што зьбіраецца вылучыць сваю кандыдатуру на пасаду Прэзідэнта Беларусі. Саковіч зноў адмовіў, спаслаўшыся на незавершанасьць праверкі, даручанай Даўгалёву. Верагодна, у сілу гэтага Старшыня Кантрольнай Палаты не палічыў свайго намесьніка годным гэтай пасады. У адказ Даўгалёў напісаў ліст, у якім не пагадзіўся з аргумэнтацыяй Саковіча й патрабаваў задавальненьня сваёй заявы.

У сваю чаргу, апошні таксама напісаў яму ліст. Перапіска працягваецца, пэрыядычна дапаўняючыся высьвятленьнем адносін пры асабістых сустрэчах.

Дадамо, што нядаўна супрацоўнік Кантрольнай Палаты А.Ігнаценка аб'явіў галадоўку ў габінэце Саковіча ў знак пратэсту супраць працяглай затрымкі з вырашэньнем яго жыльлёвага пытаньня. Ігнаценка галадаў тры гадзіны, пасьля чаго яму паабяцалі даць кватэру ў бліжэйшы час.

СІМ.

ГРАМАДЗТВА

«МУЗЭЙ НАЛЕЖЫЦЬ УСІМ НАМ...»

26 траўня, нарэшце, пасьля доўгатэрміновага рамонту зноў пачаў працаваць у Горадні музэй Максіма Багдановіча. Дзень яго адкрыцьця супаў з днём сьмерці паэта. Як і некалі ў 1986 годзе, на ўрачыстасьць прыехаў паэт Беларусі Ніл Гілевіч. З яго слоў, Багдановіч - самы блізкі яму паэт, таму што завяшчаў нам духоўнасьць. І таму Ніл Сяменавіч зноў з задавальненьнем у Горадні.

Напэўна, ўсім сабраўшымся было прыемна, што гэтую ўрачыстасьць наведаў нават міністр Культуры й друку РБ Анатоль Бутэвіч. Ён падзякаваў усім за тое, што шануюць памяць аб паэце, адзначыў цікавую экспазыцыю музэя й паведаміў аб тым, што 27 траўня ў Яраслаўлі адбудзецца адкрыцьцё помніка Максіму Багдановічу.

Усе выступаўшыя добрымі словамі дзякавалі дырэктарку музэя Дануту Бічэль-Загнетаву, дзякуючы якой стала магчымым адкрыцьцё гэтага музэя й якая ўклала і ўкладвае ў яго ці не ўсе свае сілы. Праўда, выступаючы апошняй, Данута Янаўна сьціпла заўважыла, што музэй належыць усім нам і трэба прыкласьці ўсе намаганьні, каб ён стаў сапраўдным.

(ав).

А ЯШЧЭ Ў КАПЕЛЮШЫ...

У наш сёньняшні, эканамічна цяжкі час неяк так сталася, што, акрамя як аб грошах і новых цэнах, ніхто ні аб чым і гаварыць ня хоча. І гэта зразумела. Жыць трэба. І ўсё ж ня хлебам адзіным жыве чалавек. Духоўныя якасьці ва ўсе часы былі прыярытэтнымі ў цывілізаваным грамадзтве. Хочацца верыць, што мы яшчэ не зьдзічэлі канчаткова. Таму давайце крышку паразважаем аб такім забытым паняцьці, як інтэлігентнасьць.

Слоўнік У.Л.Даля тлумачыць слова "інтэлігенцыя" наступным чынам: "...разумная, адукаваная, разумова разьвітая частка жыхароў". Менавіта такімі й былі Б.Тарашкевіч, В.Ластоўскі, браты Луцкевічы, многія іншыя вядомыя й невядомыя беларусы, якія не шкадавалі сіл для адраджэньня нацыянальнай незалежнасьці, культуры, адукацыі. Людзі гонару, адказныя за кожнае сваё слова, дзеяньне. Але такі тып чалавека быў непатрэбны для бальшавікоў, бо надта ўжо духоўна бруднымі выглядалі яны на іх фоне. А таму, каб пазьбегнуць лішніх клопатаў, камуністы ва уласьцівай для іх манеры расстралялі ўвесь інтэлектуальны патэнцыял дзяржавы. Да ўлады былі дапушчаны "кухаркі", а пралетарыят стаў "гегемонам" і асноўнай рухаючай сілай у краіне Саветаў. Але жыцьцё ў хуткім часе пачынае патрабаваць ад "будаўнікоў сьветлага будучага" стварэньня сваёй вышэйшай школы. Узьнікае паняцьце "Чырвоная прафэсура". А пад яе зьяўляецца й новая фармулёўка слова "інтэлігент".

Вось што піша ў першым савецкім слоўніку С.І.Ожэгаў:"Інтэлігенцыя - працаўнікі разумовай працы, якія валодаюць адукацыяй і спэцыяльнымі ведамі ў розных галінах навукі, тэхнікі й культуры". Заўважце, як спросьцілася само паняцьце ў "новым" грамадзтве. Атрымаў дыплём аб вышэйшай адукацыі, і ты - інтэлігент. А хто і што стаіць за гэтым - розьніцы няма. Бо вядучая роля за пралетарыятам, а ўсё астатняе - непазьбежны дадатак, ня варты ні ўвагі, ні павагі. І пасыпалася на нашу інтэлігенцыю :"А яшчэ капялюш носіць: бач ты яго, акуляры начапіў, інтэлігент паганы, увогуле, інтэлігент - ад слова "телега". Таму ганарова было напісаць у анкеце аб сацыяльным паходжаньні - з рабочых. А інтэлігенцыя - гэта не клас, - праслойка. І слова ж знайшлося.

Адзін мой знаёмы расказваў, што для асьпірантуры яму трэба было ўступіць у КПСС. Ён наладзіў сувязі, папаіў гарэлкай каго неабходна, і ўрэшце пачуў:

- Ведаеш, на інтэлігенцыю ў нас вельмі жорсткая разнарадка. Але як толькі ў раёне пампрэ настаўнік-камуніст, ты першым будзеш на чарзе ў рады нашай партыі. Я высьвятляў, чакаць ня надта доўга. Думаю, пасьпееш да экзаменаў.

Сёньня мы жывем у незалежнай Беларусі. Фарміруецца новая беларуская інтэлігенцыя. Якая яна? Перш за ўсё, гэта людзі, адданыя сваёй радзіме, інтэлектуалы, з пачуцьцём годнасьці. І зусім не абавязкова з дыплёмам ВНУ.

На адным з пасяджэньняў гісторыка-культурнага клюба "Паходня" ішло абмеркаваньне "Прапаноў Дзяржаўнай камісіі па ўдасканаленьню беларускага правапісу". Былі запрошаны ўсе жадаючыя й, у першую чаргу, выкладчыкі беларускай мовы гарадзенскіх школ, бо менавіта яны ў гэтым больш зацікаўленыя. І што вы думаеце? Не прыйшоў ніводзін настаўнік. Абмяркоўвалі пытаньні правапісу, прасілі тлумачэньняў у запрошанага на сустрэчу прафэсара І.Я.Лепешава рабочыя, служачыя, беспрацоўныя. Дык хто зьяўляецца ў сапраўднасьці інтэлігентам: абыякавыя да сваёй справы, краіны, дзяцей, якім карыстацца ўсё жыцьцё гэтым правапісам, настаўнікі, ці тыя, скажам, непрафэсіяналы, якія знайшлі й час, і магчымасьць прыйсьці й сказаць сваё слова па сапраўды важным для нас усіх пытаньні. Дык ці трэба дзівіцца, што такія ў нас цяпер і школы...

Яшчэ адзін прыклад. Пасяджэньне "Паходні" пачынаецца а 19-ай гадзіне ў памяшканьні гарадзкога Дома культуры. На гадзіньніку 19.00. У калідоры таўкуцца сябры клюбу. А ў зале йдзе рэпетыцыя нейкага аркестра. Падыходжу да кіраўніка й тлумачу, што ўжо наш час, і пытаю, як доўга яшчэ чакаць. І вось што чую:

- Я - заместитель начальника отдела культуры. Это мой Дом. Сколько потребуется, столько и будем репетировать. Поэтому ждите. А захочу, вообще позакрываю всё это...

Вось вам і нозьбіт культуры, інтэлігентнасьці. А колькі даводзіцца чуць ад людзей, якія лічаць сябе інтэлігентамі, слоў нянавісьці да беларускай мовы. Але ж любая мова, нават лексічна самая абмежаваная, - гэта багацьце ўсяго чалавецтва, бо тут і гісторыя, і культура, і чалавечыя лёсы. Як можна гэтым пагарджаць?

Працэс выхаваньня сапраўднага інтэлігента вельмі доўгі й складаны. Духоўна багатая асоба можа зьявіцца толькі ў адпаведным асяроддзі: Прыкладам павінны стаць кіраўнікі горада, вобласьці, рэспублікі. Бо яны заўсёды на відавоку, з іх бярэцца прыклад.

Таму ў канцы свайго артыкула я хацеў бы прапанаваць невялікі тэст на інтэлігентнасьць для супрацоўнікаў Гарадзенскага гарвыканкама й гарсавета.

1. Калі прымаецца рашэньне аб вяртаньні вуліцам іх гістарычных назваў, ці інтэлігентна хаваць яго пад абрус і спасылацца на нейкія цяжкасьці, якія былі, ёсьць і будуць?

2. Калі на вачах гіне сапраўды гістарычны парк у мікраёне Румлёва, ці інтэлігентна рабіць выгляд, што такой праблемы ў нас няма?

3. Калі частка людзей прытрымліваецца ідэй Леніна, частка - Сталіна, частка - Пілсудзкага, ці інтэлігентна трымаць на цэнтральнай плошчы помнік толькі аднаму Леніну, а не паставіць помнікі Сталіну, Пілсудзкаму і г.д.; назваўшы адпаведна й саму плошчу. А ці не лепей перанесьці помнікі Леніну, Чапаеву і іншым на тэрыторыю гісторыка-археалагічнага музэя, дзе яны б радавалі вока сваіх прыхільнікаў?

Хто адкажа, а лепш, вырашыць гэтыя пытаньні, той сапраўды заслугоўвае ўсеагульнай павагі як інтэлігент.

Віктар ВАРАНЕЦ,
Старшыня гісторыка-культурнага клюба "Паходня".

ФОНД ПАДТРЫМКІ ДЭМАКРАТЫЧНЫХ РЭФОРМАЎ АБ САБЕ

Беларускі рэспубліканскі фонд падтрымкі дэмакратычных рэформаў быў створаны дэпутатамі ад дэмакратычных партыяў і рухаў амаль два гады таму, зарэгістраваны 11 жніўня 1992 года Міністэрствам Юстыцыі Рэспублікі Беларусь. Прапануем вашай увазе інтэрв'ю нашага карэспандэнта з старшынёй праўленьня Фонду Георгіем КУНЕВІЧАМ.

- Георгій, што сабой уяўляе ваша арганізацыя й якія яе мэты?

- Гэта няўрадавая, некамэрцыйная, непалітычная грамадзкая арганізацыя. Уяўляе сабой асацыяцыю дэпутатаў мясцовых Саветаў, вучоных і бізнэсмэнаў, аб'яднаных дзеля рэфармаваньня сістэмы мясцовых органаў улады.

Мэтай Фонду зьяўляецца: пераадольваньне мітынговага сіндрому новых палітычных партыяў, рэалізацыя праграмаў разьвіцьця мясцовага самакіраваньня, практычнага вопыту дэпутатаў дэмакратычных рухаў.

- Чым канкрэтна зараз займаецца ваш Фонд?

- Мы вывучаем вопыт рэфармаваньня ў краінах Цэнтральнай і Усходняй Эўропы, Балтыі, СНД. Супрацоўнічаем з міжнароднымі арганізацыямі, што садзейнічаюць правядзеньню рэформаў у посткамуністычных краінах. Праводзім сустрэчы, лекцыі, сэмінары, стажыроўкі, канфэрэнцыі ў Беларусі й за мяжой, выдаем інфармацыйныя матэрыялы.

За аснову распрацоўкі сваёй канцэпцыі Фонд разглядае Эўрапэйскую Хартыю мясцовага самакіраваньня, прынятую ў Стразбургу ў 1985 годзе.

У якасьці заканадаўчай ініцыятывы Фонд, яго Ўправа распрацавалі і ўнеслі на разгляд Вярхоўнага Савета Праэкт Разьдзела Канстытуцыі РБ "Асновы мясцовага самакіраваньня", які, праўда, быў адхілены.

- З кім вы супрацоўнічаеце?

- Фонд прыняты ў Саюз Эўрапэйскіх муніцыпалітэтаў і камун, мае статус спэцыяльна запрошанай арганізацыі для ўдзелу ў рабоце сталай канфэрэнцыі Тэрытарыяльнага самакіраваньня Рады Эўропы (г.Стразбург).

У галіне рэфармаваньня мясцовых органаў улады супрацоўнічаем з Фондам Стэфана Баторыя, Саюзам самакіраваньня Латвіі й інстытутам Праблемаў самакіраваньня ў Вугоршчыне.

- Якія асноўныя прынцыпы правядзеньня рэформы сістэмы мясцовых органаў улады вы прапануеце для Рэспублікі Беларусь?

- Найперш, замацаваньне ў Канстытуцыі асноў самакіраваньня, выкладзеных у Эўрапэйскай Хартыі тэрытарыяльнага самакіраваньня. Неабходна правесьці адміністрацыйна-тэрытарыяльныя рэформы (скасаваньне вабласнога ўзроўню прадстаўнічых органаў) і пераход на 2-х- узроўневую структуру мясцовых органаў самакіраваньня. Разьдзяленьне дзяржаўнай улады на месцах і мясцовых прадстаўнічых органаў. Поўная самастойнасьць мясцовых Саветаў у межах сваёй кампэтэнцыі ў вызначэньні й стварэньні сваёй унутранай арганізацыі, структуры органаў выкананьня й кіраваньня. Самастойная фінансавая база, выпрацоўка новай рэгіянальнай палітыкі, стварэньне замест існуючай адміністратыўнай структуры 20-40 адміністратыўна-эканамічных рэгіёнаў, ды шмат іншага.

ЦІ Ж ТАК МОЖНА, ЯСНАВЯЛЬМОЖНЫ СТАРЭЙШЫ БРАТ?

Калі бачу па тэлевізары ці чытаю ў газэтах пра ўціск рускамоўнага насельніцтва ў маладых сувэрэнных дзяржавах, робіцца ніякавата. Асабіста ніколі ні словам, ні справай не абразіў рускага чалавека. Упэўнены, што так робіць і ў іншых месцах. Дык чаму ж так сярдуюць у Маскве на нібыта абмежаваныя правы рускіх у суседніх краінах? На маю думку, такой праблемы ўвогуле не існуе. Яе штучна раздуваюць пэўныя рэваншысцкія сілы ў той самай Расеі. Відаць, балюча ад таго, што страцілі панаваньне на адной шостай часткі зямлі. Вось і шукаюць спосаб, каб наноў, пры дапамозе зброі, пад лёзунгам абароны правоў рускіх у блізкім замежжы падпарадкаваць сваім імпэрскім інтарэсам маладыя незалежныя дзяржавы.

Некалі СССР называлі сям'ёй братніх народаў. І вось калі малодшыя браты пажадалі мець свой уласны дом, то старэйшаму брату такое стала не да густу. Ці ж можа так брат "дапамагаць" брату?

Г.ЗІНОВІЧ.

СУМЕЖЖА

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Дырэктар Ігналінскай АЭС В.Шэвалдзін абвярг распаўсюджаныя ў мінулую сераду чуткі аб аварыі, якая быццам бы адбылася на станцыі. Яны пайшлі спачатку з Беларусі, потым з Латвіі. Яму нават тэлефанавалі афіцыйныя прадстаўнікі Беларускай інспэкцыі па нагляду за атамнай энэргетыкай. "Абодва блокі атамнай элетрастанцыі бязьдзейнічаюць. Ніякіх аварый у нас не было", - паведаміў В.Шэвалдзін.

Першы блок АЭС з 26 сакавіка на планавым рамонце. Другі спынены 12 красавіка з-за лішку энэргіі.

* * *

Упершыню ў Летуве з рабочым візытам знаходзілася дэлегацыя Міністэрства абароны Беларусі на чале з міністрам П.Казлоўскім. Яна сустрэлася з Старшынёй Сэйма Ю.Ч.Юршэнасам, міністрам аховы краю Л.Лінкявічусам. Абодва бакі заявілі аб тым, што бачаць адзін у другім не ворагаў, а партнёраў па супрацоўніцтву. У той жа час, на думку Лінкявічуса, казаць пра падпісаньне з Беларусьсю дагавора аб вайсковым супрацоўніцтве можна ў тым выпадку, калі яна выразіцца удзельнічаць у прагараме "Партнёрства дзеля міру".

* * *

У Старым горадзе Вільні адчынілася новая карцінная галерэя. Яна разьмясьцілася ў палацы, які калісьці належыў сям'і гэтмана Вялікага Княства Літоўскага й Віленскага ваяводы Хадкявічуса. Пры Саветах галерэя знаходзілася ў Кафэдральным саборы, але храм быў вернуты вернікам.

* * *

Па словах намесьніка міністра працы й сацыяльнай абароны Р.Кайлярыса, "невялікія лічбы ўзроўня беспрацоўя ў Летуве (на 1 траўня працэнт непрацуючых склаў 3,2, а беспрацоўных - 1,3) не гавораць аб стабільнасьці эканоміки".

"У Летуве склалася парадаксальная сытуацыя - аб'ёмы вытворчасьці скарачаюцца, а ўзровень беспрацоўя застаецца стабільным ці нават зьмяншаецца разам з аб'ёмамі вытворчасьці, - кажа доктар М.Давідавічус, - гэта можна растлумачыць хуткім разьвіцьцём "чорнага рынка працы" і даволі шырока распаўсюджанай няпоўнай занятасьці."

Па падліках экспэртаў, "чорны рынак працы" можа складаць 10-20 % ад афіцыйна аб'яўленай колькасьці работнікаў.

* * *

24 траўня прадстаўнікі трох краін Балтыі падпісалі дакумэнт аб стварэньні адзінай сістэмы супрацьпаветранай абароны. Стварэньне яе зойме 5-10 гадоў і патрабуе шмат сродкаў. Аднак яна неабходна як гарантыя дзяржаўнага сувэрэнітэту. Зараз бываюць выпадкі, калі летувіска-польскую й летувіска-расейскую паветраныя межы перасякаюць самалёты з кантрабандным грузам.

* * *

26 траўня ў першы рэйс з Клайпэды ў Гдыню накіравалася хуткаходная "Камета" на падводных крылах. 100 чалавек за чатыры гадзіны штодзень змогуць пераадолець адлегласьць паміж гарадамі.

* * *

У краіне зафіксаваны 22-гі выпадак ВІЧ. Малады чалавек, жыхар аднаго з буйных гарадоў, які мае сям'ю, заразіўся палавым шляхам. У ліку ВІЧ-інфікаваных і адна жанчына. Чацьвёра з 22-х заражоных вірусам СНІД памерлі. Двое інфікаваных загінулі, двое памерлі ад ускладненьняў.

* * *

"Летувос телекомас" зьбіраецца падаць у суд на абанента, які тэлефанаваў у Мэксіку й не заплаціў за гэта 2936 літаў. Увогуле, жыхары Паневежыса, якія маюць тэлефонную сувязь у кватэрах, на 1 траўня павінны былі 20.075 літаў.

Вялікую запазычанасьць маюць таксама й гарадзкія арганізацыі й прадпрыемствы. У агульнай суме яны павінны кампаніі 57.480 літаў. За апошні месяц адключана 70 абанентаў.

* * *

На нядаўняй прэс-канфэрэнцыі ў Сэйме намесьнік старшыні Сэйма Э.Бічкаўскас сказаў, што ў бліжэйшы час наладжваньне поўнага кантролю за арганізаванай злачыннасьцю ў краіне не ўяўляецца магчымым. Ён таксама сьцьвярджаў, што "прамысловасьць Летувы падзялілі паміж сабой 5-6 фінансавых груповак, якія ажыцьцяўляюць хуткае ўзыходжаньне па лесьвіцы ўлады. На думку незалежных экспэртаў, новая група з незвычайнай палітычнай дактрынай і ідэялогіяй ужо зараз аказвае сваёй дзейнасьцю прамы ўплыў на рашэньні Сэйма, ураду й іншых інстытутаў улады.

* * *

Капітан грэчаскага судна "Pauline-Oliven" Д.Лампадзіс заявіў у паліцыю аб крадзяжы трох марскіх біноккляў, насьценных гадзіньнікаў, перанаснай радыёстанцыі й алкагольных напояў на суму 10 тысяч літаў. Судна стаяла на рамонце ў доку Клайпэдзкага судабудаўнічага прадпрыемства.

Як высьветлілася, крадзёж зьдзейсьнілі рабочыя гданьскага судараманнтага прадпрыемства "Родуня". У адпаведнасьці з нормамі міжнароднага марскога права, грамадзяне Польшчы ўчынілі яго на грэчаскай тэрыторыі. Яны высланы ў сваю краіну без права далейшага працаўладкаваньня ў Клайпэдзе.

МГ-ЛР

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

У Польшчы распачынаецца выбарчая кампанія ў мясцовыя самаўрады. Па ўсёй краіне ўжо зарэгістравана звыш 170 тысяч кандыдатаў на радных. У чэрвеньскіх выбарах мандаты атрымае 52 тысячы новых радных.

***

Увайшоў у сілу закон аб аўтарскім праве, паводле якога турэмным заключэньнем цяпер будуць карацца нелегальныя вытворцы касэтаў, кружэлак і кампутарных праграмаў.

***

У Кракаве адбылася 1 канфэрэнцыя Беспартыйнага блёку супрацоўніцтва з урадам (ББСУ). Прафэсар З.Рэліга, лідар блёку, прапанаваў ператварыць сваю арганізацыю ў палітычную партыю.

***

Вязьні турмы ў Вроцлаве аб'явілі галадоўку. Іх патрабаваньні былі безкампрамісныя: жадалі лепшага харчаваньня й паляпшэньня гігіенічных умоў.

***

У Катавіцах перад мэрыяй адзін з жыхароў горада абліўся бэнзінам і прыгразіў, што падпаліць сябе, калі ўлады не забясьпечаць яму месца на рынку, які зараз пачне працаваць пасьля рамонту. Сустрэўшыся з мэрам горада, даведзены да адчаю мужчына ўсё ж адступіў ад сваіх задумаў.

***

Паліцыянты й паляўнічыя зьбіліся з ног, шукаючы двух ільвоў, якіх быццам бачылі ў лясах пад Гасьцінінам, ваяводзтва Плоцкае. Аднак выявілася, што гэта былі не ільвы, а каўказкія аўчаркі, якія папросту выйшлі на шпацыр. Так і скончылася першае сафары ў Польшчы.

***

Польскія мусульмане ўрачыста адзначылі сьвята Курбан-Байрам. З гэтае нагоды ў мячэцях у Багоніках і Крышанятах маліліся ці не з усяе Польшчы вернікі ісламу. У будучым плануецца збудаваць мячэць у Беластоку, ужо нават ёсьць праэкт храма й зьбіраюцца грошы на яго патрэбы.

***

Адно з галоўных пытаньняў на гэтым тыдні падчас пасяджэньня Сэйму - аб магчымасьці пашырэньня праў на аборт для жанчын у цяжкай жыццёвай сытуацыі. Пакуль ідуць толькі дыскусіі. Ю.Глемб, прымас польскі, на гэта зазначыў, што нават у думках не дапускаў, што пытаньне зноў паўстане на пасяджэньнях Сэйма.

Па матэрыялах польскага друку.

ТРАНЬЗІТ НАРКОТЫКАЎ ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА

Праз гэтую краіну "белую атруту" пераправўляюць з Усходу на Захад і наадварот.

Нядаўна на складах міжнароднага варшаўскага аэрапорту "Okensze" было знойдзена паўтоны наркотыкаў.

На КПП польска-гэрманскай мяжы ў Ольштыне польскія мытнікі канфіскавалі 40 кіляў гераіна на суму 3,2 мільёна даляраў ЗША.

У студзені мытнікі з Гдыні знайшлі на судне "Люблін" прывезеную з Эквадора буйную партыю какаіна. Сумеснымі намаганьнямі польскіх і ангельскіх мытнікаў на судне "Юрама" было выяўлена 1.200 кіляў гэтага наркотыка.

У лютым на балгарскай мяжы было затрымана 34 каністры са спэцыяльнай вадкасьцю, прызначанай для вытворчасьці амфеталіна. У кожнай з іх утрымлівалася 20-25 кіляў раствору.

"ЭЛЬТА"

СУСЕДЗІ ДЗЕЛЯЦЦА ВОПЫТАМ

З існаваўшых у Польшчы ў канцы 1990 года 8 тысяч 441 дзяржаўнага прадпрыемства сёньня зьмянілі форму ўласнасьці 2 тысячы 521 прадпрыемства, пры тым 98 з іх сталі поўнасьцю прыватнымі, а 1802 - ліквідаваны па прычыне нерэнтабельнасьці. Гэтыя дадзеныя прагучалі на трохдзённым сэмінары "Ад дзяржаўнага прадпрыемства да прыватнага грамадзтва", які адбыўся ў Менску й быў зарганізаваны інстытутам прыватызацыі й мэнэджмэнта. Тэмпы ж прыватызацыі на Беларусі больш сьціплыя: у 1993 - прыватызавана 140, што складае больш за 10 працэнтаў асноўных фондаў. У гэтым годзе ў рэспубліцы будзе прыватызавана каля 400 аб'ектаў (каля 20% асноўных фондаў) і ператорвана ў адкрытыя акцыянэрныя таварыствы ня менш 50 буйных прадпрыемстваў матэрыяльнай вытворчасьці.

МАС-МЭДЫА ЦЭНТР.

ТРЭЦІ ФЭСТЫВАЛЬ ПОЛЬСКАЙ ПЕСЬНІ

У тэатры лялек Горадні адбыўся трэці рэспубліканскі фэстываль польскай песьні. Сьвяточную імпрэзу зарганізаваў Саюз палякаў на Беларусі. У ёй узялі ўдзел самадзейныя калектывы з Берасьця, Горадні, Воранава, Ліды і іншых мясьцін Беларусі.

Хоць майстэрства некаторых удзельнікаў фэстывалю й не зусім адпавядала неабходнаму ўзроўню, але само правядзеньне на Беларусі падобных сьвятаў, праграму якіх складаюць народныя й сучасныя мэлодыі, паказала, што гэта трэба рабіць часьцей, бо менавіта такія фэсты папаўняюць культурную скарбніцу нашай краіны новымі, цікавымі адценьнямі.

Г.ДАМІНІКАНСКІ.

НА ЗДЫМКУ: Удзельнікі фэстывалю на вуліцах Горадні.

Фатаграфаваў М.АНІШЧАНКА.

АБ ЧЫМ КАЖУЦЬ ЛІЧБЫ

У савецкія гады цікаўнае вока лёгка магло вызначыць службовую машыну высокага чыноўніка: яе нумар пачынаўся з нулёў. У "самага першага" нумар быў 00-01, у "другога" - 00-02 і г.д. У гаражы ЦК КПЛ нумары ўсіх "Волгаў" пачыналіся з "траякоў"(33-...), а Савета Міністраў - з "чацьвёрак"(44-...).

Ранейшая сістэма дзяржаўных нумароў дазваляла вызначыць, каму належыць аўто - прыватнай асобе ці дзяржаўнай установе, у якой менавіта савецкай рэспубліцы ён зарэгістраваны.

Цяпер у Летуве яшчэ дзейнічаюць розныя дзяржаўныя нумары: і савецкага перыяду, і новыя, летувіскія. Дзяржнумары старога ўзору будуць сапраўднымі да 1995 года.

Але й на новых летувіскіх дзяржнумарах таксама можна пра штосьці даведацца.

Зараз пры рэгістрацыі аўтамабіля (транспартнага сродка) у Летуве ўладальнік у залежнасьці ад яго юрыдычнага статуса павінен атрымаць звычайны нумарны знак (тры чорныя літары й тры чорныя лічбы на белам фоне), дыпламатычны ці часовы.

Дыпламатычныя нумары - на аўто дыпламатаў. Яны маюць зялёны фон, на якім зьмешчана літара D і пяць лічбаў. Дзьве апошнія лічбы абазначаюць год рэгістрацыі аўтамабіля (у савецкі час пасольствы замежных краінаў у Маскве мелі ўласныя нумары. Так, напрыклад, нумары аўто пасольства Іспаніі пачыналіся з лічбаў 007, Венгрыі - 045 і г.д.).

Часовыя нумары з чырвонымі літарамі (А ці Р) і пяцьцю чырвонымі лічбамі на белым фоне. Знакі серыі А выдаюцца на год (іх можа атрымаць іншаземец, які пражывае ў Летуве, на аўтамабіль, набыты ў сябе на радзіме). Знакі серыі Р выдаюцца фірмам, што гандлююць аўтамабілямі. Яны набываюць камплект знакаў і выкарыстоўваюць па ўласнаму жаданьню на новых аўто. На знаках серыі А і Р дзьве апошнія лічбы ўказваюць на год выдачы дзяржнумара.

Шмат інфармацыі ўтрымліваюць і звычайныя нумарныя знакі. У камбінацыі AVC, напрыклад, другая літара (V), указвае на назву горада, дзе зарэгістраваны транспартны сродак (у дадзеным выпадку - Вільня). Такіх літар дзесяць: V - Вільня, K - Коўна (Каўнас), L - Клайпэда, P - Панявежыс, S - Шаўляй, J - Юрбаркас, M - Марыямпале, A - Алітус, U - Уцена, T - Тешляй.

Машыны членаў урада адзначаны трыма літарамі - LRV (выдадзена 35 камплектаў такіх нумароў). Нядаўна ўласныя літары атрымаў і Сэйм - LRS.

Свае нумары ёсьць і ў вайскоўцаў: на транспартных сродках Міністэрства аховы краю - KAM (абрэвіятура з пачатковых літар назвы міністэрства), на машынах дэпартамэнта грамадзянскай абароны - KAC і г.д.

LR

ПАДЗЕЛЕНЫ НАРОД СТАНОВІЦЦА ЗДАБЫЧАЙ ЧУЖЫНЦАЎ

Роздум ветэрана ў шпіталі інвалідаў вайны

Гэтыя людзі - ужо апошняе жывое рэха чалавечай трагедыі. Гэта яны вярнуліся з вайны інвалідамі, але дома не было каму працаваць, і дзяржава зьняла інваліднасьць да выхаду на пэнсію. Гэта ўжо дзяды й бабулі, што шанавалі бацькоў сваіх і пакідаюць пасьля сябе нашчадкаў і сваю Беларусь. Цішыня ў шпіталі, адпрацаваная тэхналёгія лячэньня, спакойныя чэргі, людзям ужо няма куды сьпяшацца. Толькі й чутныя ціхія скаргі на малыя пэнсіі, высокія цэны, пустыя паліцы ў магазінах і аптэках.

Мінуў іхні актыўны час, калі перад імі ўцякалі цывілізаваныя эўрапэйскія забойцы, нізка кланяліся нямоглыя звышчалавекі й дарылі кветкі вызваленыя рабы "новага парадку". Але па сабе ведаю, што ня ўсе супакоіліся. Абураецца розум з багатым жыцьцёвым вопытам на тыя хібы, якія яны пакідаюць пасьля сябе. І сэрца шчыміць ім за лёс тых, хто прыйшоў пасьля іх...

Беларусь ужо вольная дзяржава, як на ўсходзе, так і на захадзе. Людзі нібы ўжо й падраўняліся, ва ўсякім разе зьнешне. Мяне не зьдзівіла думка "аўганца" з Гомельшчыны, які выказаў сымпатыю "заходнікам": у свой час замест таго, каб пайсьці ў калгасы, яны пайшлі ў лясы й адтуль забівалі камісараў. У маю маладосьць было наадварот: "восточники" нас называлі бандытамі, буржуазнымі нацыяналістамі, бандэрамі, бульбашамі, хоць і ня ведалі, што азначаюць гэтыя ярлыкі. Віну за такі падзел нясе ЦК КПСС са сваімі структурамі зьверху да нізу, гэтак сама, як і за тое, што гісторыя Беларусі трактавалася як барацьба класаў, а нацыянальная сьвядомасьць лічылася буржуазным перажыткам. Усё проста і... жахліва.

Ні на зьездах, ні на пленумах, ні ў друку ніколі не гаварылася, што ў Заходняй Беларусі вяла збройную барацьбу супраць беларусаў і расейцаў польская Армія Краёвая, якая ставіла за мэту адбудову Польшчы ў межах 1939 года. Чаму маўчалі аб гэтым Панамарэнка, Патолічаў, Прытыцкі, Мазураў, Машэраў, Сакалоў са сваімі аднадумцамі пісьменьнікамі й журналістамі? Людзі верылі гэтым хлусьнярам.

Чаму не было аб'яўлена на ўвесь сьвет, што польская армія ў 1939 годзе не здалася добраахвотна Чырвонай Арміі, а часткова была ўзята ў палон, часткова перайшла у падпольле? Мы радаваліся далучэньню да Усходняй Беларусі, а нас называлі ворагамі. Вывозілі на Сібір польскіх асаднікаў, што зьяўляліся базаю польскага супраціўленьня, а гаварылі, што змагаюцца з кулацтвам. "Хапуны" працавалі толькі ноччу, як баязьлівыя драпежнікі, і таму трымалі ў напружаньні ўсё насельніцтва. Насіліся розныя чуткі, адна страшней за другую. Невядома, чаму была закрыта граніца з Усходняй Беларусьсю. Усе ведалі, што Нямеччына - наш вораг, і што вайна з ёй рана ці позна адбудзецца. Аднак немцы лічыліся хаўрусьнікамі, хоць і будавалі супраць нас аэрадромы й лініі абароны. Упэўнены, каб была сапраўдная, а не савецкая галоснасьць, дык і не было б Хатыні, ня было б шмат чаго з таго, што й сёньня адбіваецца на адносінах паміж дзяржавамі-суседзямі й людзьмі. Расейска-польская хлусьня стала бядою для маладой беларускай нацыі.

Ня ведаю, чаму гэта беларуская інтэлігенцыя лепіць на беларусаў ярлыкі гэтакіх няўклюдаўпамяркоўцаў. Вайна з немцамі гэтага не падцьвердзіла. Чырвоную Армію можна было абкружыць і браць у палон мільёнамі, а вось з беларусамі гэтага зрабіць было нельга. Наша Хатынь - ня толькі наша боль. Гэта наш гонар, гонар нескаронасьці. Назавіце яшчэ адзін народ такі на сьвеце, якога палілі агнём і зьнішчалі мячом, а ён жыў і бяззбройным перамагаў сваіх ворагаў?

Ня ведаю, што меў на ўвазе нябожчык Алесь Адамовіч, калі ўзгадваў у "ЛіМе" словы свайго бацькі пра верасень 1939 года: "Разарвалі Польшчу... Добра гэта ці дрэнна? Заходняя Беларусь - польская правінцыя ці ўсё-ткі Беларусь?" Мне асабіста такія допісы нагадваюць развагі некаторых мясцовых палякаў узору 1939-1941 годоў.

Як толькі прыйшлі немцы, былыя "стрэльцы" выйшлі з падпольля і ўзялі ўладу ў Сабакінскай гміне (гэта была першая акцыя "Сіл Збройных" на Наваградчыне, ведайце, адкуль я). Узброеныя палякі зьнішчалі, ў першую чаргу, камуністаў, саветы, потым гналі жыдоў у Васілішкі й праз некаторы час дапамагалі немцам ліквідаваць гэтта. Потым мы былі далучаны да Ўсходняй Прусіі, і ў немцаў адпала неабходнасьць карыстацца паслугамі палякаў.

Знайшліся калабаранты - беларусы й палякі, якія здрадзілі сваім "стрэльцам", перайшлі на службу да немцаў, а патрыётаў зьнішчылі. Шчучынскі павет застаўся ў Вайсрутэніі і стаў першым асяродкам АК, якая, у першую чаргу, зьнішчала ўсё беларускае пад рознымі колерамі.

У Вайсрутэніі немцы не чапалі акоўцаў, самі жылі ў гарадах і мястэчках, а акоўцы спакойна адседжваліся па вёсках, лічы ахоўвалі немцаў ад чырвоных партызанаў. Заходнія цывілізатары ня вельмі перашкаджалі адзін аднаму "дранхаць нах остэн". Гэта я назіраў у натуры, аб гэтым прачытаў і ў польскіх дасьледчыкаў. Акоўцы ня мелі посьпеху там, дзе насельніцтва было праваслаўнае. Таму праваслаўныя сьвятары былі прадметам тэрору польскіх патрыётаў. Клясавая прыналежнасьць ў разьлік імі не прымалася зусім.

У часы "нового мышления" мне ўдалося сабраць больш ці менш праўдзівыя матэрыялы па гісторыі Беларусі. Канешне, не ў Біча, Лыча ды Сідарэвіча. Польскія аўтары больш грунтоўныя, хоць і тэндэнцыйныя. Па Арміі Краёвай таксама ўсе зьвесткі атрыманыя з польскага боку. Гэта ўжо пазьней Яўген Сямашка надрукаваў свае дакумэнтальныя нарысы ў пракамуністычных газэтах Беларусі. Але яго зацюкалі "дэмакратычныя" крыкуны, не дазволілі выйсьці на шырокую аудыторыю.

Карыстаючыся інэртнасьцю беларускіх навукоўцаў у справе АК і не прымаючы ўсур'ёз самой Рэспублікі Беларусь, польскі друк пайшоў у наступ. Пачаў змагацца за тое, каб стварыць сваім героям арэол сьвятасьці й нават, у асобных выпадках, вярнуць межы 1939 года. А беларускія "мудрацы" змоўклі, разгубіліся. Адно стараюцца прысвоіць сабе польскія перамогі над Расеяй.

Маленькая "Лідзкая газета" набралася адвагі надрукаваць праўдзівыя матэрыялы аб АК. Якніяк Ліда была сталіцаю польскасьці на Беларусі ў час вайны, і ў людзей яшчэ крывавяць раны ад гэтых "буржуазных нацыяналістаў, агэнтаў імпэрыялізма" (камуністычны лексікон). Але ў Менску гэтых публікацый не заўважылі. Затое Варшава СТРАШНА абурылася. Для выхаваўчай работы ў Ліду прыехаў сам Цэзары Хлябоўскі - доктар гістарычных навук, прафэсар і аўтар кніг аб дзейнасьці польскай АК на Беларусі. Ён ведаў, што ў Лідзе няма дактароў навук, ніхто яго не аспрэчыць, бо ён будзе ў атачэньні мясцовых акоўцаў і польскіх актывістаў. Мясцовыя ўлады аб гэтым нібы нічога ня ведалі.

І пачаўся душавыратавальны маналог вучонага. Яму ніхто не перашкаджаў. Мы разумелі: трэба вытрымаць. І заблытаўся прафэсар на адказе аб дзейнасьці камандзіра 76-га лідзкага палка АК палкоўніка Праўдзіц-Шляскага. Увесь тэрарызм АК наш госьць узваліў на гэтага камандзіра, які гэта чыніў, з-за асабістай крыўды, і яго, маўляў, за гэта асуджаюць. Скрывадушнічаў пан Хлябоўскі . А мы ведалі й ведаем, што Праўдзіц-Шляскі быў адхілены ад кіраўніцтва палком летам 1944 года за тое, што адмовіўся заваяваць Вільню перад прыходам туды Чырвонай Арміі. Таксама вядома, што апошні тэрарыст-аковец быў забіты пад Суркантамі аж у 1954 годзе. Адкрытая схватка цягнулася 10 год, а закрытая цягнецца й да гэтай пары. Зьбянтэжыўся доктар, але не зьбянтэжыліся ацалелыя лідзкія акоўцы. Пачалася істэрыя. Адзін адкрытым тэкстам крычаў: "Дайце мне кулямёт, і я цяпер жа буду зьнішчаць акупантаў..." Другі папракнуў мяне за дзяржаўныя ўзнагароды й за прывілеі, якімі я карыстаюся як удзельнік вайны (ён ня ведаў, што я яшчэ і інвалід вайны), а ён да гэтай пары такімі правамі не карыстаецца... Жудасна!

Мы вытрымалі атаку, бо мы, заходнія беларусы, ведаем сабе цану. У свой час мы кланяліся кулям польскіх акоўцаў і літоўскіх шаўлісаў за тое, што з праваслаўных, што пайшлі вучыцца й не чакалі Амэрыкі, што сталі камсамольцамі. З другога боку - баяліся . Баяліся ўсходніх вызваліцеляў за тое, што мы "заходнікі", што з кулакоў, і таму непаўнацэнныя. Усё мінула, мы жывем, хоць і без тытулаў. Зьмірыцеся, нашыя браты й суседзі палякі, з тым, што тут нашая зямля - беларуская. У свой час мы ня ўпалі ў "штопар". Але цяпер з больлю адзначаем, што так жыць больш нельга, хопіць варожасьці. Хто нарадзіўся на гэтай зямлі, усе зьяўляюцца яе дзецьмі.

Зразумелі акоўцы, што яны не перамаглі, пачалі лісьліва ўсьміхацца й нават падавалі рукі на разьвітаньне. Дыпламатыя... Польская дыпламатыя, мы ведаем ёй цану. "Лідзкая газета" пасьпяшала абвясьціць гэтую сустрэчу нечым накшталт "мірнага круглага стала", і памылілася. Праз некаторы час Лідзкае радыё на польскай мове аб'явіла, што дзесьці ў Лідзе адбыўся зьлёт акоўцаў, ужо без прысутнасьці беларускага боку, й невядома, што яны там вырашылі.

Цікава толькі, што й на гэты раз мясцовая ўлада нічога ня ведала. Можна чакаць, што такая ўлада хутка заляпоча крыльлямі, як тая курыца без галавы. "Дружба" народаў ужо прывяла да зьнішчэньня помнікаў нашымі салдатамі ў Польшчы й пабудовы помнікаў акоўцам, якія змагаліся супраць нашай Бацькаўшчыны на Беларусі. Рынуліся сюды польскія місіянэры з крыжамі й са злотымі. Выглядае, нібы палякі яшчэ й дагэтуль ня лічаць Беларусь за дзяржаву.

На жаль, нашая інтэлігенцыя садзейнічае як палякам, так і расейцам. Ня лічыцца з намі, нават кнігі перасталі друкавацца на беларускай мове пра каханьне, не гаворачы ўжо пра нашу гісторыю. Мы - сапраўдныя самаеды!

Тэхналёгія лячэньня йшла сваім парадкам, медыкі прыгаварылі на пятую дыету. Тут за стол суседзяў не выбіраюць, гэта ўсім вядома й ніхто не крыўдзіцца. Нас чацьвёра: два менчукі, адзін з Чэрыкаўскага раёну й я. Ніхто тут ня лішні, ежы хапае, але, як гаворыцца, не хлебам адзіным...

- Учора з нашай палаты выехаў баптыст, - паведаміў мянчук з левага боку, - ну і надаеў ён...

- Он западник или восточник? - камандзірскім басам запытаўся мянчук з правага боку.

- Заходнік, - з нейкай агідаю адказаў сусед зьлева.

- Известное дело, западники - отсталый, темный народ, - як ісьціну ў апошняй інстанцыі даве́ў камандзірскі бас.

У мяне аж у вачах пацямнела, узбунтавалася кроў ня менш як васьмі каленаў продкаў прыгонных сялян абодвух палавін Беларусі, што зносілі, зашчаміўшы зубы, абразы ад старэйшых братоў.

- Якое вы маеце права абражаць цэлы народ? - як мага спакайней, але па-беларуску запытаў я суседа зправа.

- Я русский человек, я знаю... - хрыплым басам выкрыкнуў сусед, - если бы не мы...

Правінцыя не зьбіралася здавацца сталіцы, пайшоў абмен "візыткамі" на нацыянальныя тэмы. Сьціхлі размовы за суседнімі сталамі. У расейца скончыліся аргумэнты, і ён лінуў сваю порцыю кавы мне ў твар, а сам пакульгаў да выхаду. У мяне спала ўся напруга, кава была толькі цёплая й салодкая, я насоўкаю выціраў вочы й твар.

Да мяне падыйшла першаю жыдоўка, што сядзела за суседнім сталом і спакойна сказала:"Супакойцеся, нас, жыдоў, кожны дзень абражаюць, але гэта яны сябе абражаюць..."

Пацяплела на душы, перада мною нібы ўваскрэсла аднакласьніца Бэба Любэцкая, з якой сядзелі за адною партаю, толькі што тая была сьветлавалосая, а гэта зусім сівая. Ляжыць Бэба ў брацкай магіле ля Васілішкаўскай фермы, ніхто туды не прыносіць кветак. Калі й заходзяць туды, дык толькі моцныя людзі з зашчымленымі зубамі.

- Дзякую вам, добрая кабета, - з паклонам адказаў я, - я трымаюся...

Падыйшоў "аўганец":

- Ён з нашага аддзяленьня, усё піша ў палаце. Мы з ім самі разьбярэмся...

- Хлопцы, толькі цывілізавана, - папрасіў я.

- Ведаем, дзед...

І, відаць, разабраліся, бо да канца лячэньня гэты герой быў нібы ізаляваны ад такіх жа інвалідаў, як і ён. Ня тыя часы...

У шпіталі даволі багатая бібліятэка, узяў пачытаць Цішку Гартнага. Але даруй, братка, усё надумана, слаба. Вярнуўся да Л.Талстога - "Повести и рассказы". Ня дай Бог вярнуцца ў Расею такога парадку.

А вось і апавяданьне "За что?". Дзеяньне пачынаецца ў Ражанцы, той Ражанцы, дзе я ўпершыню сеў у "цялятнік", каб ехаць на вайну. Расейскі памешчык добра разумеў польскага памешчыка й хацеў, каб ён жыў без усякіх пераменаў на векі вечныя. Ніякай справы не было Талстому да беларускіх прыгонных сялян, а пра Беларусь ён, відаць, нічога й ня ведаў. Ведаў ён, што ў Пецярбурзе было польскае "лоббі", якое бараніла сваіх суайчыньнікаў перад расейскімі законамі, гэтым і быў задаволены.

У шпіталі быў час чытаць і аналізаваць беларускі друк.

Невясёлыя думкі нараджаюць толькі адныя лёзунгі, якімі выхваляюцца рэдакцыі адна перад другою. Напрыклад:

"Народная газета" апавяшчае, што "Жыве Беларусь!", "ЛіМ" па-шляхэцку лямантуе, каб "Людзьмі звацца", "Рэспубліка" пафіласофску, глыбокадумна зацьвярджае дэмагогію, што "Не народ для ўраду, а ўрад для народа". Некаторыя газэты дагэтуль выходзяць з сілуэтамі Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна, захаваўшы рэлікт "Пролетарии всех стран, соединяйтесь". "Рокаш" (з польскага перакладаецца як "бунт") усё заклікае "Біце ў сэрцы іх, біце мячамі, не давайце чужынцамі быць." Для вайскоўца гэта наглядны аргумэнт - меч, але лепш ракета. Шкада, што ніводная рэдакцыя не прыняла лёзунгу:"Толькі анёлы з неба не патрабуюць хлеба." "Европейское время" толькі абрадавала, што "Свободный дух веет, где хочет". На жаль, мы ня духі...

Лёзунгі, сілуэты, тауро - знакі, рукатворныя для непісьменных, бязглузьдзіца. А мы ўжо пісьменныя, "мы знаем всё: и жар холодных цифр, и дар божественных видений..." Ніхто нас ня верне ў XVI-е ці XIX-е стагоддзе. Безьліч партый - гэта прыкмета катастрофы. Партыя тавара - гэта частка. Партыя людзей - гэта шайка для захопу дабра ў сваю карысьць. Лепш бы іх наогул не было.

Мы ведаем гісторыю й трагедыю старажытнай Іудзеі. Гэта была культурная дзяржава, але яна была разбурана партыямі: Фарысеі (непарушныя) аддзяліўшыеся, адасобіўшыеся; Седдукеі - дактары, пісары; Есеі - воіны; Зелоты - раўніцелі Бога й г.д. Падзелены народ стаў здабычай чужынцаў, разбрыўся па ўсяму сьвету. Толькі Біблія захавала іх законы й звычаі, рэвалюцыйны дух, які перарос у хрысьціянства... У нас няма Бібліі, ад нас, можа, й сьледу не застанецца. Праз 2000 гадоў Іудзея адрадзілася Ізраілем, а мы...

Ліха становіцца на сэрцы ад такіх думак.

Серафім ЯНЕЦ з-пад Ліды.

Ад рэдакцыі: аўтар гэтага артыкула - чалавек, які прайшоў жыцьцёвы шлях, тыповы для міжваеннага пакаленьня заходнебеларускіх юнакоў. На яго вачах рабілася Гісторыя нашага Краю. І ён сам быў яе ўдзельнікам. Ваяваў, працаваў, жыў... Не заўсёды бязспрэчнымі выглядаюць некаторыя з тых высноў, якія ён даводзіць. Але ж у чым Серафіму Іванавічу не адмовіць - дык гэта ў любові да Бацькаўшчыны, у жаданьні бачыць яе квітнеючай.

Незагоеныя раны мінулага не павінны сёньня перашкаджаць беларусам і палякам, якія спрадвеку жывуць на гэтай зямлі, будаваць свой агульны Дом - незалежную Беларусь. Таму рэдакцыя бярэ на сябе абавязак надрукаваць усе водгукі на ліст С.Янца. Агульнымі намаганьнямі мусім выпрацоўваць свой пункт гледжаньня на падзеі сваёй гісторыі. Досыць, каб гэтым займаліся выключна дабрадзеі з Варшавы альбо Масквы.

ВАЦЛАЎ ІВАНОЎСКІ І СТАЎЛЕНЬНЕ БЕЛАРУСКАЙ ВЫДАВЕЦКАЙ СПРАВЫ

Нацыянальнае адраджэньне Беларусі пачатку XX стагоддзя немагчыма ўявіць сабе зараз без такой славутай у гісторыі Беларусі постаці, як Вацлаў Іваноўскі. Пачатак яго палітычнай і асьветніцкай дзейнасьці на адраджэнцкай ніве прыпадае на мяжу XIX-XX ст., на студэнцкія гады Вацлава, праведзеныя ім у сталіцы Расейскай імпэрыі. Скончыўшы гімназію ў Варшаве, маладыя Іваноўскія накіраваліся ў Пецярбург. У 1895 г. прыехаў туды Ежы, а ў 1899 г. - Вацлаў. Абодва паступілі ў Тэхналягічны інстытут. У 1901 годзе да іх далучыўся Тадэвуш, які паступіў ва унівэрсітэт.

У адрозьненьне ад свайго бацькі, які ўсё жыцьцё прысьвяціў прафэсійнай кар'еры й маёнтку ў Лябёдцы, маладыя Іваноўскія ў Пецярбурзе актыўна ўключыліся ў палітычную дзейнасьць. Так, Ежы стаў дзеячом польскага Kola Oswiaty Ludowej і PPS, удзельнічаў нават у траўні 1901 года ў вызваленьні Юзэфа Пілсудзкага з пецярбургскага турэмнага шпіталю. Тадэвуш завязаў сувязі з летувіскімі дзеячамі й пачаў як сапраўдны летувіс вывучаць летувіскую мову. Толькі Вацлаў, усьведамляючы сябе беларусам, ня мог далучыцца да якой-небудзь арганізацыі, бо такой папросту ні ў Пецярбурзе, ні наогул дзе ў іншым месцы не існавала.

Аднак у гэты час у сталіцы імпэрыі ўжо існавала вялікае кола прагрэсіўнай беларускай моладзі, пазбаўленай пасьля зачыненьня Віленскага унівэрсітэту магчымасьці атрымоўваць вышэйшую адукацыю ў сябе на радзіме.

Менавіта ў асяродку гэтай моладзі на пачатку XX стагоддзя й паўстала першая беларуская палітычная арганізацыя - Беларуская Рэвалюцыйная Партыя, у стварэньні якой вялізную ролю адыграў Вацлаў Іваноўскі. На жаль, у гісторыі Беларусі дзейнасьць гэтай партыі амаль не дасьледавана, савецка-беларускія гісторыкі папросту ігнаравалі факт яе існаваньня, паколькі яна была заснаваная Вацлавам Іваноўскім, які з-за свайго "непралетарскага" паходжаньня й свайго трагічнага лёсу не падыходзіў на ролю стваральніка радыкальнага нацыянальнага руху.

З самых першых дзён свайго знаходжаньня ў Пецярбурзе В.Іваноўскі знаходзіўся ў асяродку сталічных дзеячоў ППС - Мечыслава Міхайловіча, Рамуальда Мільлера і многіх іншых. Ён меў усю інфармацыю пра дзейнасьць ППС, ведаў праграму гэтай партыі, мэты яе дзейнасьці на Беларусі. Ён выдатна разумеў, што ППС далей распаўсюджаньня беларускай літаратуры не ідзе, што гэтая партыя ня выдала самастойна ніводнай агітацыйнай улёткі на беларускай мове й нічога не зрабіла для стварэньня пад сваім кураатарствам беларускай рэвалюцыйнай арганізацыі.

Таму Вацлаў Іваноўскі прыкладаў усе намаганьні для стварэньня ўласнабеларускай палітычнай арганізацыі, якая мела б на мэце дасягненьне незалежнасьці Беларусі.

Такая арганізацыя паўстала, як я ўжо сказаў, напачатку 1902 года на падставе нелегальнага беларускага студэнцкага кола. У гэты час гэтае кола, відаць, было ўжо даволі шырокім, калі змагло пераўтварыцца ў БРП.

У гэтым жа годзе яна прыступіла да выдавецкай дзейнасьці. Ня мела гэтая партыя багатых мецэнатаў, друкарскай тэхнікі, не хапала вопытных публіцыстаў, тым ня менш, гэтыя цяжкасьці былі пераадолены дзякуючы самаахвярнай працы В.Іваноўскага, які нелегальна здабыў друкарскі апарат-цыкластыль, на набыцьцё якога пусьціў усе грошы, зробленыя падчас летняй практыкі. Дапамог яму ў гэтым Мечыслаў Міхайловіч - дзеяч ППС, будучы прафэсар і рэктар Варшаўскага унівэрсітэта.

Першай адбітай на тым цыкластылі публікацыяй БРП была адозва "Да інтэлігенцыі", якая выйшла ў восень 1902 года. Выдадзена яна была на польскай мове, каб спрыяць лепшаму яе засваеньню зпольшчанай беларускай інтэлігенцыяй, да якой была адрасавана адозва. Апрацавана была гэтая адозва В.Іваноўскім.

Наступнай ініцыятывай Іваноўскага была спроба выданьня нелегальнай газэты на беларускай мове пад назовам "Свабода" - воргана БРП. Рэалізацыі гэтай ідэі спрыяла пашырэньне беларускага асяродку ў Пецярбурзе.

Восеньню 1902 года сюды на вучобу прыехалі браты Луцкевічы і Алаіза Пашкевіч. Усе яны прынялі актыўны ўдзел у стварэньні першага нумару газэты.

Мільлер і Валэйка зрабілі ад рукі матрыцы васьмістаронкавага нумару "Свабоды". Затым матрыцы былі прывезеныя ў Лябёдку, дзе падчас Калядаў былі адбітыя на цыкластылю ў колькасьці двухсот асобнікаў. Працу гэтую зрабілі Вацлаў і Тадэвуш Іваноўскія і Валэйка з братамі Антонам і Станіславам.

На вялікі жаль, да гэтых дзён ня знойдзены ніводны экзэмпляр "Свабоды".

У канцы 1903 года ў беларускім руху яскрава высьветліліся два накірункі: культурна-асьветніцкі й радыкальна-сацыялістычны. Таму замест БРП паўсталі дзьве новыя арганізацыі: Кола беларускай Народнай асьветы й Беларуская Рэвалюцыйная Грамада на чале з братамі Луцкевічамі. Ініцыятарам стварэньня "Кола беларускай Народнай асьветы" стаў Вацлаў Іваноўскі. Кола гэтае было добраахвотным супольніцтвам людзей, аб'яднаных ідэяй арганізацыі выданьня й папулярызацыі беларускай кніжкі. Аднак гэтыя памяркоўныя па сутнасьці мэты не маглі быць рэалізаваныя легальна.

У такіх умовах Іваноўскі прыступіў да станаўленьня сталай выдавецкай справы. Напачатку ён зарганізаваў выданьне беларускіх кніжак за мяжой і нелегальную дастаўку іх на Беларусь.

У выніку у 1903-1904 г.г. дзякуючы намаганьням Іваноўскага у Пецярбурзе й Кракаве выйшла 8 беларускіх кніжак.

Моцным штуршком у справе пашырэньня беларускага друкаванага слова стала аб'яднаньне культурна-асьветніцкай і радыкальна-сацыялістычнай плыняў у беларускім руху ў адзіную палітычную арганізацыю - БСДГ, якая паўстала ў канцы 1904 года. Плённы ўдзел Іваноўскага ў дзейнасьці гэтай партыі вылiўся напачатку 1905 года ў масавае выданьне БСГ уласнай літаратуры. У выніку, толькі ў 1905 годзе было выдадзена больш 20 адозваў, напачатку 1906 г. была створана ўласная друкарня ў Менску і сваё выдавецтва "Грамада" у Пецябурзе. Друкаваная прадукцыя памнажалася ў тысячах асобнікаў. Гэта значна паўплывала на актывізацыю стрпйкавай дзейнасьці, асабліва на вёсцы.

У канцы 1905-пачатку 1906 г.г. Іваноўскі актыўна працуе над стварэньнем выдавецкага таварыства "Загляне сонцэ і ў нашэ ваконцэ". Ужо ў ліпені 1906 г. пад эгідай суполкі выходзяць "Беларускі лемантар, або першая навука чытаньня", сэрыя паштовак, а таксама "Першае чытаньне для дзетак беларусаў" Алаізы Пашкевіч.

Да сакавіка 1908 г. суполка выдала яшчэ шэраг кніг, у тым ліку "Дудку беларускую" і "Смык беларускі" Багушэвіча, "Гапон" Дуніна-Марцінкевіча, "Жалейку" Янкі Купалы.

Дзейнасьць суполкі не абмяжоўвалася выданьнем кніг. Дзеячы суполкі шукалі й распаўсюджвалі са свайго складу кнігі, выдадзеныя раней ў іншых месцах. Суполка наладзіла сувязі з кнігарнямі. Цяпер беларуская кніга стала даступнай, апроч Пецярбурга, у Вільні, Менску, Віцебску, Горадні, Магілёве, Слоніме, Варшаве.

У канцы 1909 г. Іваноўскі запрасіў Купалу ў Пецярбург. Ягоны прыезд значна ўзмацніў суполку, ды й для Купалы супрацоўніцтва было выгодным. Тут, у Пецярбурзе, убачылі сьвет 6 першых кніжак Купалы: "Жалейка", "Адвечная песьня", "Гусьляр", "Сон на кургане", "Паўлінка", "Шляхам жыцьця". У 1908 годзе выйшлі таксама кнігі Дуніна-Марцінкевіча "Вечарніцы", "Шчэроўскія дажынкі", "Купальле", якія суправаджала ўступнае слова В.Іваноўскага "Вінцук Дунін-Марцінкевіч і яго жыцьцё". У 1910 годзе выйшаў падручнік Якуба Коласа "Другое чытаньне для дзяцей беларусаў".

У 1912-1913 г.г. В.Іваноўскі зарганізаваў у Пецярбурзе выданьне нелегальных нумароў часопіса "Маладая Беларусь". У 1913 годзе яны разам з Я.Купалай выяжджаюць у Вільню. Едучы туды, Іваноўскі меў на ўвазе дзьве мэты: заняцца выдавецкай дзейнасьцю й распачаць працу па с/г асьвеце ў беларускай вёсцы. У Вільні Іваноўскі ўзначаліў аддзел Сельскагаспадарчага Таварыства. Ён жа ўзначаліў і створанае 1 ліпеня 1913 года Беларускае выдавецкае таварыства, якое павінна было наладзіць сталы выпуск беларускіх кніг.

Створаныя й кіруемые Вацлавам Іваноўскім выдавецтвы "Загляне сонцэ і ў нашэ ваконцэ" у Пецярбурзе і БВТ у Вільні выдалі ў 1906-1915 г.г. 52 кніжкі накладам каля 150 тыс. паасобнікаў. Увогуле ў 1906-1915 гадах пры непасрэдным удзеле Вацлава Іваноўскага ўбачылі сьвет каля 80 беларускіх кніг агульным накладам больш 200 тыс. паасобнікаў. Гэта была палова ўсіх выдадзеных у той час беларускіх кніг, а іх наклад ад агульнага складу больш за 60 працэнтаў.

Дзякуючы намаганьням гэтага піянэра беларускай выдавецкай справы з нябыцьця ўбачылі сьвет найлепшыя творы беларускай літаратуры XIX ст., шматлікія пераклады з польскай, украінскай, расейкай літаратур.

Дзякуючы яго намаганьням беларускі селянін упершыню атрымаў спэцыяльную літаратуру на роднай мове.

Уся гэтая дзейнасьць выдатнага сына нашай Гарадзеншчыны дае падставы лічыць Вацлава Іваноўскага адным з выдатнейшых дзеячоў беларускага адраджэньня пачатку XX стагоддзя, якое лягічна вылілася ў абвяшчэньне 25 сакавіка 1918 года незалежнай беларускай дзяржавы - БНР.

Вітаўт РУДНІК.

ПРА СПЭКУЛЯНТАЎ І БЮДЖЭТ ГОРАДА

Днямі бачыў, як з цэнтральнай вуліцы Горадні міліцыянты праганялі бабулек і дзядулек, што гандлявалі яблыкамі й лёдамі. Калі спытаў аднаго з міліцыянтаў, чаму старых праганяюць, то ён адказаў наступнае: "Хай гэтыя гандляры ідуць на торжышча, дзе купяць білет на права заняць месца ў гандлёвым радзе. Ад гэтага выйграе бюджэт горада."

Не пагадзіцца з аргумэнтамі міліцыянта нельга, але калі бачу, як ля шапікаў, што мяняюць валюту, днямі стаяць гандлярымахляры й налева-направа гандлююць валютай і пры гэтым ня маюць аніякіх турботаў, то таксама паўстае пытаньне пра бедны бюджэт Горадні й тых, хто за яго так турбуецца.

Р.ПІЛЬНЫ.

ЗАМЕСТ ПЛЯШКІ ПРАПАНУЮЦЬ ЭТЫКЕТКУ

Апошнім часам гарадзенскія міліцыянты часта завітваюць на гандлёвыя рады, што знаходзяцца ў розных кутках горада, іншы раз па некалькі разоў на дзень. Асаблівую ўвагу яны зьвяртаюць на тых, хто прадае тытунёвыя вырабы й моцныя напоі, бо рабіць гэта без адпаведнага дазволу забаронена. Але гандляры знайшлі выйсьце: не выстаўляюць на прылавак пляшкі, а кладуць толькі этыкеткі ад іх, маўляў, каму трэба, той зразумее. І ні чым не рызыкуюць, бо тавар трымаюць у торбах пад лавамі.

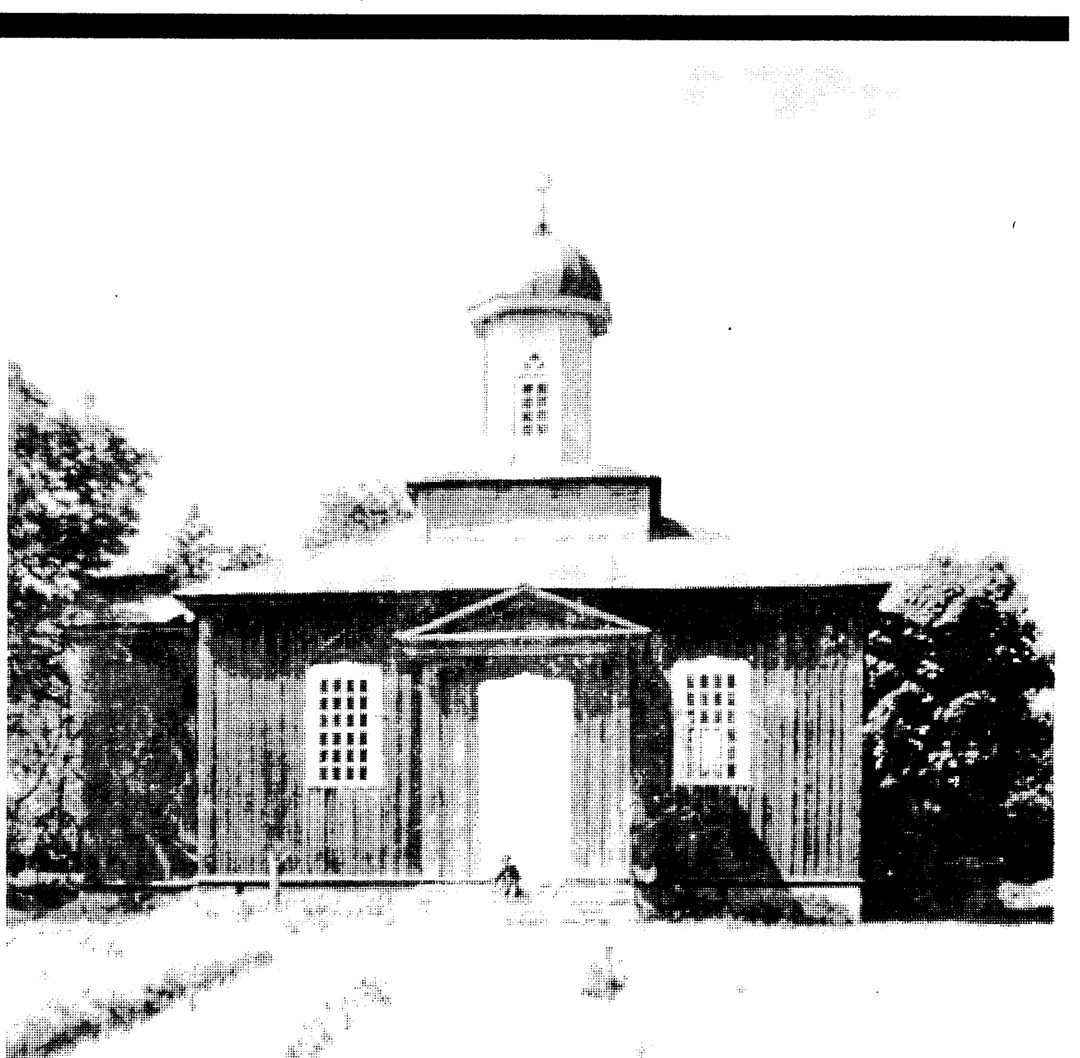
А.Д.

ПЕРШЫЯ ЛАСТАЎКІ

Зайшоў на днях да крамы N 5 па вуліцы Савецкай, што ў Горадні. Папрасіў сталую крамніцу зважыць грамаў 200 каўбасы. Калі на стол быў кінуты мой набытак, я папрасіў запакаваць яго. Крамніца, нядоўга думаючы, сказала: "І так закусіш". Крыўдна стала мне ад такой зьнявагі, хацеў пратэставаць, але падумаў - навошта? Можа, ўдасца й мне дажыць да тых часоў, калі не па тэлевізары буду бачыць выдатнае заходняе жыцьцё, а адчую яго ў любой краме горада.

Ёсьць у нас "першыя ластаўкі" - гэта прыватныя крамы, і чым іх будзе больш, тым нам, пакупнікам, будзе лепей.

В.СЕГІНЬ, Горадня.

МЯЧЭЦЬ У НАВАГРАДКУ.

Са здымка 30-х гадоў.

6, ПОНЕДЕЛЬНИК,

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.55. Тэлебачанне — школе. Выпускны экзамен. Беларуская і руская мовы. **9.05, 00.40.** Пад купалам Сусвету. **9.15, 21.35.** Пяць хвілін на жарты. **9.20.** «Чарапашкі ніндзя». 12-я серыя. Мультфільм. **9.50.** Прэм 'ера спектакля Беларускага тэлебачання. «Забіць мужчыну». Частка 3-я. **10.35.** Дзелавы веснік. **13.30.** Навіны. **13.40.** АВС-клуб. **16.25.** Еўрапейскі калейдаскоп. **16.55.** Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Жывыя і мёртвыя». Маст. фільм. 1-я серыя. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Рынак і эканоміка. (Гр.). **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.20.** «Веснік гарсавета». На пытанні глядачоў адказвае дырэктар ВА ЖКТ В. Л. Шпак. (Гр.). **19.00.** Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.50.** «Забіць мужчыну». Частка 4-я. **22.30.** Студыя «Тэлесябрына». **23.15.** Спартыўны тэлекур 'ер. **22.55.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **23.00.** «Паданне зямлі полацкай». Рэпартаж аб святкаванні дня святой Еўфрасінні.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. **5.30.** Утро. **7.45.** Файнэншиал таймс. **8.00, 17.00, 20.00.** Новости. **8.20.** Посмотри, послушай... **8.40.** «Горячев и другие». Худ. телесериал. 29-я серия. **9.10.** Ты помнишь, товарищ... **9.55.** Что? Где? Когда? **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** Футбол. Товарищеская встреча. Сборная Канады — сборная Бразилии. 2-й тайм. **14.25.** Предприниматель. **15.10.** Комикс. **15.35.** Авантюра. **16.00.** Звездный час. **16.40.** В эфире международная телерадиокомпания «Мир». **17.25.** Гол. **17.55.** Погода. **18.00.** Час пик. **18.25.** «Горячев и други». 29-я серия. **18.55.** «Мы». Авторская программа В. Познера. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** «Мне снились только звуки». Фантазия на темы А. С. Пушкина. **21.30.** Канал «Иллюзия». **22.30.** «Тупик для Делии». Худ. фильм. **23.40.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Вести. 5.20. Требуются... Требуются... **6.30.** Формула-730. **7.00.** Время деловых людей. **7.30.** Устами младенца. **8.00.** Всемирные новости Эй-би-си. **8.25.** Волшебный сундучок. **8.35.** Ваше право. **8.50.** Утренний концерт. **9.05.** Пушкинские дни. «Княгиня Наталья Петровна». Док. фильм. **9.35.** Телегазета. **9.40.** Крестьянский вопрос. **15.20.** Бизнес в России. **15.50.** Там-там новости. **16.05.** Новая линия. **16.50.** Спасение-911. **17.45.** Праздник каждый день. **17.55.** «К Амалии». Романсы на стихи А. С. Пушкина. **18.10.** Соло. **19.25.** Подробности. **19.35.** Пушкинские дни. «Евгений Онегин». Фильм-опера. **21.20.** Автомиг. **21.25, 22.50.** «Спрут-5». Худ. фильм. 4-я серия. **22.40.** Звезды говорят. **22.50.** Спортивная карусель. **22.55.** Экран криминальных сообщений. **23.05.** Аниматека.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.00.** «Жизнь». Сериал пр-ва Японии. **11.45.** Репортаж. **12.00.** Рынок труда. **12.20.** Клуб одиноких сердец. **12.35.** Начало фотографии. **12.50.** Сто лет. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственный журнал. **13.45.** Программа для детей. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.40.** Звездные путешествия. **14.55.** Клиника больных машин. **15.10.** Из истории техники. **15.20.** 3-2-1, контакт. **16.00.** Книга чудес техники. **16.15.** Тележурнал. **16.30.** Журнал информатики. **16.50.** В мире науки. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **17.55.** Несколько длинных дней. **18.20.** Телеэкспресс. **18.45.** В кино и на кассете. **19.05.** Кролик Бугс представляет. **19.30.** Чрезвычайный пересмотр. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Новости. **21.10.** «Соревнование с ветром». Фильм пр-ва США. **22.50.** Сейсмограф. **23.10.** Письма о хозяйстве. **23.40.** Развлекательная программа. **23.55.** Завтра в программе. **00.00.** Новости. **00.15.** Музыкальная программа. **00.20.** Необычные биографии. **01.00.** Жизнь моя. **02.00.** Программа французского телевидения.

7, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** Дзелавая хроніка. **8.20, 24.00.** Надвор 'е. **8.30, 24.10.** Пад купалам Сусвету. **8.40, 22.20.** Пяць хвілін на жарты. **8.45.** Тэлеклуб «Гаў-гаў». **9.10.** Паміраe гук і застаецца слова... **12.30.** «Нов і К» Топ-10.13. **30.** Навіны. **15.15.** Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Жывыя і мёртвыя». Маст. фільм. 2-я серыя. **16.50.** Дзелавая хроніка. **17.00.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.10.** Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». II тур конкурсу маладых выканаўцаў. **18.10.** Дзённік Прынёмання (Гр.). **18.20.** Выбар праз выбары. (Гр.). **19.00.** Трыбуна кандыдатаў у Прэзідэнты. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. 4-я серыя. **22.35.** Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Беларусь— Францыя. **23.45.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **23.50.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. **5.30.** Утро. **7.45.** Обзор рынка недвижимости. **8.00, 17.00, 20.00.** Новости. **8.20.** Веселые нотки. **8.40.** «Дикая Роза». Телесериал. **9.05.** Человек и закон. **9.35.** «С кошки все и началось». Худ. фильм для детей. **10.50, 23.45.** Пресс-экспресс. **11.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Движс и Вустер». Худ. фильм. 4-я серия. **14.25.** Предприниматель. **15.00.** Дело. **15.10.** «Приключения Тома Сойера». Мультсериал. **15.40.** Между нами, девочками... **16.00.** Рок-урок. **16.40.** За кулисами. **17.25.** Еще раз о приватизации. **17.35.** Технодром. **17.45.** Из первых рук. **17.55.** Погода. **18.00.** Час пик. **18.30.** «Дикая Роза». **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Вагон 03.**20. 55.** Памяти О. Борисова. «Лебединая песня». Телеспектакль. **22.20.** Телешоу «50x50». В перерыве— Новости.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Вести. **6.20.** Требуются. . . Требуются. . . **6.30.** Формула-730. **7.00.** Время деловых людей. **7.30.** Клуб «Желтая подводная лодка». **8.00.** Всемирные новости Эй-би-си. **8.30.** Утренний концерт. **8.50.** Совершенно секретно. **9.40.** Крестьянский вопрос. **15.20.** Мульти-пульти. **15.35.** Там-там новости. **15.50.** Телегазета. **15.55.** Новая линия. **16.40.** Похождение ваучера. **17.00.** Здорово живешь! **17.15.** Человек дела. **17.45.** Праздник каждый день. **17.55.** Амика веритас. **18.40.** Фильм-премьер. **19.25.** Подробности. **19.35.** Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 327-я серия. **20.25.** Никто не забыт! **20.30.** МХАТ-клуб. **21.20.** Без ретуши. **22.40.** Автомиг. **22.45.** Зведы гвоорят. **22.50.** Спортивная карусель. **22.55.** Экран криминальных сообщений. **23.05.** «Упала шляпа. . . »

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.00.** «Жизнь». Сериал пр-ва Японии. **11.45.** Репортаж. **12.00.** Рынок труда. **12.20.** Клуб одиноких сердец. **12.35.** Начало фотографии. **12.50.** Сто лет. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственный журнал. **13.45.** Программа для детей. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.40.** Звездные путешествия. **14.55.** Клиника больных машин. **15.10.** Из истории техники. **15.20.** 3-2-1, контакт. **16.00.** Книга чудес техники. **16.15.** Тележурнал. **16.30.** Журнал информатики. **16.50.** В мире науки. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **17.55.** Несколько длинных дней. **18.20.** Телеэкспресс. **18.45.** В кино и на кассете. **19.05.** Кролик Бугс представляет. **19.30.** Чрезвычайный пересмотр. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Новости. **21.10.** «Соревнование с ветром». Фильм пр-ва США. **22.50.** Сейсмограф. **23.10.** Письма о хозяйстве. **23.40.** Развлекательная программа. **23.55.** Завтра в программе. **00.00.** Новости. **00.15.** Музыкальная программа. **00.20.** Необычные биографии. **01.00.** Жизнь моя. **02.00.** Программа французского телевидения.

8, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10. 00.00.** Надвор 'е. **8.20, 22.30.** Пад купалам Сусвету. **8.25, 00.10.** Пяць хвілін на жарты. **8.35.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. 4-я серыя. **9.30.** «Залатое пяро-94». Фестываль беларускай журналістыкі. **13.30.** Навіны. **13.40.** Відзьма-нявідзьма. **14.40.** Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Батальёны просяць агню». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі. **16.55.** Да 50-годзя вызвалення Беларусі. «Асвейскія сцяжынкі». **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **18.40.** «Дзённік Прынёмання». (Гр.). **18.55.** Радок чароўны... **19.00.** Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Сенсацыя». 5-я серыя. **22.35.** Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Беларусь — Харватыя. **23.45.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **23.50.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. **5.30.** Утро. **7.45.** Обзор рынка недвижимости. **8.00, 17.00, 20.00.** Новости. **8.20.** Мультфильм. **8.40.** «Дикая Роза». Телесериал. **9.05.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **9.55.** «Труженики моря». Худ. фильм. 1-я серия. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20, 00.05.** Пресс-экспресс. **11.30.** «Дживс и Вустер». Худ. фильм. 5-я серия. **14.25.** Предприниматель. **15.05.** Почему растут цены? **15.10.** «Приключения Тома Сойера». Мультсериал. **15.40.** Плавание. Чемпионат России. **16.10.** «Летающийдом». Мульсериал. **16.40.** В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **17.25.** Ждите ответа. **17.55.** Погода. **18.00.** Час пик. **18.25.** «Дикая Роза». **18.50.** Премьера телефильма «Коричневое облако». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Монолог. **21.55.** Беседы в саду Клио. **22.15.** Вполголоса. **22.55.** Вторжение в вечный сюжет. **23.20.** «Без тебя». и «Косвенное убийство». Худ. фильмы. (США). В перерыве — Новости.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Вести. **6.20.** Требуются... требуются... **6.30.** Формула-730. **7.00.** Время деловых людей. **7.30.** Доброе утро! **8.00.** Всемирные новости Эй-би-си. **8.30.** Жизнь взаймы. **8.45.** Худ. телефильм. «Санта-Барбара». 327-ясерия. **9.35.** Телегазета. **9.40.** Крестьянский вопрос. **15.20.** Студия «Рост». **15.50.** Там-там новости. **16.05.** Новая линия. **16.50.** М-трест. **17.05.** Премьера док. фильма «Женщины мира». (США). 16-я серия. **17.35.** Мульти-пульти. **17.45.** Праздник каждый день.**17.55.** Рубежи. **18.10.** L-клуб. **19.25.** Подробности. **19.35.** «Санта-Барбара». 328-я серия. **20.25.** Никто не забыт. **20.30.** Репортер. **20.45.** Музыка всех поколений. **21.15.** «Памятник». Мультфильм для взрослых. **21.25, 22.55.** Хоккей. Кубок Стэнли. 1-й, 2-й и 3-й периоды. **22.40.** Автомиг. **22.45.** Звезды говорят. **22.50.** Спортивная карусель.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.00.** «Пароль: люблю тебя». Сериал пр-ва США. **11.50.** Музыкальная программа. **11.55.** Таков мир. **12.15.** 30 лет студенческого фестиваля песни. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственный журнал. **13.45.** Программа для молодежи. **14.30.** Документальный фильм. **14.50.** Искусство без тайн. **15.00.** Драмы, или открытие самого себя. **15.15.** Гость программы. **15.20.** Сын Глоговского равина. **15.55.** Тележурнал. **16.15.** Граница времени. **16.35.** История польского радио. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **17.55.** Несколько длинных дней. **18.20.** Телеэкспресс. **18.40.** Тележурнал. **19.05.** «Пароль: люблю тебя». Сериал пр-ва США. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Новости. **21.10.** Развлекательная программа. **21.50.** Художественный фильм. **23.05.** Пульс дня. **23.25.** Спортивная студия. **00.00.** Новости. **00.15.** Музыкальная программа. **00.20.** «Качели». Фильм пр-ва Германии. **02.30.** Таков мир. **02.50.** История кино.

9, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 23.50.** Надвор 'е. **8.20, 22.30.** Пяць хвілін на жарты». **8.25, 00.00.** Пад купалам Сусвету. **8.35.** Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Бегомльская легенда». Тэлефільм. **8.55.** Тэлебачанне — школе. Выпускны экзамен па алгебры. **9.00.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. 5-я серыя. **13.30.** Навіны. **13.40.** Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Батальёны просяць агню». Маст. фільм. 3-я і 4-я серыі. **17.00.** Максім Гарэцкі. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Так гэта было...» **18.05.** Зачытайце маё пісьмо... **18.10.** Абласныя навіны. (Гр.). **18.25.** «Армія». Праграма для вайскоўцаў, і не толькі. (Гр.). **18.55.** Родныя краявіды. **19.00.** Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Сенсацыя». 6-я серыя. **22.35.** Рок-айленд. **23.35.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **23.40.** НІКа

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. **5.30.** Утро. **7.45.** Обзор рынка недвижимости. **8.00, 17.00, 20.00, 23.00.** Новости. **8.20.** Мультфильм. **8.40.** «Дикая Роза». Телесериал. **9.05.** В мире животных (с сурдопереводом). **9.45.** «Труженики моря». Худ. фильм. 2-я серия. **10.50, 00.00.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Дживс и Вустер». Худ. фильм. 6-я серия. **12.10.** «Его величество футбол». Документальный фильм. **14.25.** Предприниматель. **14.50.** Как добиться успеха. **15.05.** Как пополняется казна. **15.10.** «Приключения Тома Сойера». Мультсериал. **15.40.** Мультитроллия. **16.00.** ... До 16 и старше. **16.40.** Планета. **17.20, 18.50.** Открытие X Международного конкурса имениП. И. Чайковского. **17.55.** Погода. **18.00.** Час пик. **18.25.** «Дикая Роза». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Вагон 03. **20.55.** Лотто «Миллион». **21.25.** «Сестрички Либерти». Худ. фильм. **23.10.** Закрытие кинофестиваля «Кинотавр».

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Вести. **6.20.** Требуются... Требуются... **6.30.** Формула-730. **7.00.** Время деловых людей. **7.30.** Ретро-шлягер. **8.00.** Всемирные новости Эй-би-си. **8.25.** Вошебный сундучок.**8.35.** Поехали! **8.45.** Худ. телефильм «Санта-Барбара». 328-я серия. **9.35.** Телегазета. **9.40.** Крестьянский вопрос. **15.20.** Студия «Рост». **15.50.** Там-там новости. **16.05.** Новая линия. **16.50.** Аисты. **17.00.** Будни. **17.45.** Праздник каждый день. **17.55.** В мире авто- и мотоспорта. **18.25.** Своя игра. **19.25.** Подробности. **19.35.** «Санта-Барбара». 329-я серия. **20.25.** Пять минут о хорошей жизни. **20.30.** Гранд-репортаж. **21.00.** Обычное дело. **21.20.** Я — лидер. **21.45.** Рек-тайм. **22.40.** Автомиг. **22.45.** Звезды говорят. **22.50.** Спортивная карусель. **22.55.** Экран криминальных сообщений. **23.05.** Балет Санкт-Петербурга. **23.40.** Петербургские истории.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.05.** «Жар тропиков». Сериал пр-ва США. **11.55.** Музыкальная программа. **12.00.** Четверть часа на экране. **12.15.**Репортаж. **12.40.** Программа о малышах. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственный журнал. **13.45.** Программа для детей. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.35.** Документальный фильм. **15.05.** Мы живем в Польше. **15.20.** Сериал о природе. **15.55.** В райском саду. **16.10.** Лучшие — на старт. **16.35.** Мы взрослые. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **17.55.** Несколько длинных дней. **18.20.** Телеэкспресс. **18.40.** Антенна. **18.50.** Репортаж. **19.05.** Документальный сериал. **19.30.** Католическая программа. **20.00.** Музыкальный ящик. **20.10.** Тележурнал. **20.30.** Новости. **21.10.** «Жар тропиков». Сериал пр-ва США. **22.05.** Правительственный журнал. **22.20.** Дебаты в первой программе. **23.10.** Тележурнал. **23.30.** Пегас. **00.00.** Хозяйственные новости. **00.20.** Музыкальная программа. **00.25.** Завтра в программе. **00.30.** Документальный фильм. **01.20.** Развлекательная программа.

10, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** Дзелавая хроніка. **8.20, 21.35.** Пад купалам Сусвету. **8.30, 22.55.** Надвор 'е. **8.40, 20.25.** Пяць хвілін на жарты. **8.45.** «Запаведнае гняздоўе». Кінанарыс. **8.55.** Тэлебачанне— школе. Выпускныя экзамены па алгебры. **9.00.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. 6-я серыя. **9.55.** Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрв 'ю.**12.30.** Рок-айленд. **13.30.** Навіны. **16.30.** Для школьнікаў. «Мюнхен-Гомель». Дабрачынная акцыя нямецкай асацыяцыі саюзаў дапамогі Чарнобылю. **17.20.** Дзелавая хроніка. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** «Прызнанне ў любві». Дак. фільм. **18.05.**Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.15.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. **19.00.** Трыбуна кандыдатаў у Прэзідэнты. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.40.** Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». Гала-канцэрт. Пасля заканчэння— НІКа; Надвор 'е; Пад купалам Сусвету. **00.30.** Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». «Джаз апоўначы».

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. **5.30.** Утро. **7.45.** Эстрадный концерт. **8.00, 11.00, 17.00, 20.00, 23.05.** Новости. **8.20.** Сорока. **8.40.** «Дикая роза». Телесериал. **9.10.** Эльдорадо. **9.40.** «Труженики моря». Худ. фильм. 3-я серия. **10.50, 24.10.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Дживс и Вустер». Худ. фильм. 7-я серия. **12.15, 18.20.** Америка с М. Таратутой. **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Предприниматель. **14.55.** Бизнес-класс. **15.10.** Олеся и компания. **15.40.** Фильм-детям. «Эгрета из слоновой кости». **16.50.** Азбука собственника. **17.25.** Человек и закон. **17.55.** Погода. **18.00.** Эхо недели. **18.50.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Человек недели. **21.05.** В клубе детективов. «Ден Огаст». (США). Фильм 7-й. **22.05.** Взгляд с А. Любимовым. **22.55.** Авто-шоу. **23.15.** Музобоз. **00.00.** Программа «Х».

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Вести. **6.20.** Требуются. . . Требуются. . . **6.30.** Формула-730. **7.00.** Время деловых людей. **7.30.** Рек-тайм. **8.00.** Всемирные новости Эй-би-си. **8.25.** Волшебный сундучок. **8.35.** Поехали! **8.45.** Без ретуши. **9.40.** Крестьянский вопрос. **15.20.** Студия «Рост». **15.50.** Там-там новости. **16.05.** Военный курьер. **16.20.** Новая линия. **16.50.** Дисней по пятницам. **17.45.** Телегазета. **17.50.** Праздник каждый день. **18.00.** «К-2» представляет: «Мультпросвет». **19.25.** Подробности. **19.35.** Любимые комедии. «Первая ласточка». **20.50.** Джентльмен-шоу. **21.25, 22.55.** Хоккей. Кубок Стэнли. 1-й, 2-й и 3-й периоды. **22.40.** Автомиг. **22.45.** Звезды говорят. **22.50.** Спортивная карусель.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай. **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **11.00.** «Блеск лета». Фильм пр-ва Франции. **12.50.** Люди и события. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Программа для молодежи. **14.30.** Английский язык. **14.45.** Сумасшествия медицины. **15.00.** Состоянине души. **15.10.** Отвечу на каждый вопрос. **15.20.** Телепластикон. **15.35.** Тележурнал. **15.55.** Совершенные, несовершенные. **16.10.** Если не Оксфорд, то что? **16.35.** В калейдоскопе. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **17.55.** Тележурнал потребителя. **18.20.** Телеэкспресс. **18.40.** Тележурнал. **19.00.** Свидание «втемную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Новости. **21.10.** «Защищая жизнь». Комедия пр-ва США. **23.05.** Пульс дня. **23.20.** Дело для репортера. **00.00.** Новости. **00.15.** Музыкальная программа. **00.25.** «Большой побег». Серия 2. **01.50.** Развлекательная программа.

11, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЕЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** Надвор 'е. **8.20.** Пяць хвілін на жарты. **8.25.** Пад купалам Сусвету. **8.35.** «Таміра» прапануе: «Асабістая справа суддзі Івановай». Маст. фільм. **10.05.** Чэмпіянат Еўропы па гандболу. **11.15.** Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». **13.15.** «Сталіца». Тэлечасопіс. **13.35.** Дзесяць запаведзяў. Перадача 7-я. **14.05.** Усе мы родам з дзяцінства. Фінал І Рэспубліканскага тэлефестывалю юных талентаў. Перадача 1-я. **15.20.** Шукаем ініцыятыўных. **15.30.** Да 70-годдзя кінастудыі «Беларусьфільм». «Нашы суседзі». Маст. фільм. **17.00.** «Творчыя партрэты». Памяці рэжысёра Віктара Карпілава. **18.20.** Кампанія «Рамас» для дзяцей і дарослых: «Чарапашкі ніндзя». Мультфільм. 13-я серыя. **19.00.** Трыбуна кандыдатаў у Прэзідэнты. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». Канцэрт «У слове родным родная мелодыя». Сучасная беларуская паэзія ў эстраднай песні. **00.30.** Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». «Фестываль збірае сяброў». Гала-прадстаўленне.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.30. Утренняя разминка. **6.45.** Субботнее утро делового человека.**7.15.** Спорт-шанс. **7.45.** Слово пастыря. **8.00.** «Марафон-15»— малышам. **8.30.** В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **9.55.** Утренняя почта. **10.25.** Я— женщина. **10.55.** Новости культуры. **11.05.** «Предстоятель». Док. фильм. **11.25.**Смак. **12.40.** «В круге первом». Премьера худ. фильма (Франция). 1-я серия. **13.30.** Книжный двор. **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Лабиринт. **14.50.** «Солнце в бутылке». Худ. фильм для детей. **15.20.** В мире животных. **16.00.** Любовь с первого взгляда. **16.40.** До и после. **17.30.** Худ. фильм «. . . И правосудие для всех» (США). **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.00.** Новости плюс. **20.45.** Сборная России по футболу на пути в Америку. **21.15.** Что? Где? Когда? **22.50.** Дневник X Международного конкурса им. П. И. Чайковского. **23.05.** Новости. **23.20.** Академия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. **7.25.** Мульти-пульти. **7.55.** Студия «Рост». **8.25.** Парламентская неделя. **8.55.** Сказ о мудрой жене. **9.25.** Пилигримм. **10.10.** До Москвы— далеко. **10.55.** «Приключения Электроника». Худ. фильм. 1-я серия. **12.05.** Телеэрудит. **12.10.** Виниловые джунгли. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** «Лад»-галерея. **14.00.** Приглашает «Здравница». **14.15.** Астрология любви. **14.45.** Футбол без границ. **15.40.** Телеэрудит. **15.45.** «К-2» представляет: «Звезды Америки». **16.15, 17.45.** Волейбол. Мировая лига. Россия — Китай. **16.55.** Дмитрий Хворостовский на Пречистенке. **18.05.** Праздник каждый день. **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Киномарафон. **19.25.** Киномарафон. «Патриотическая комедия». Художественный фильм. **21.25.** Уходящая натура. **22.40.** Автомиг. **22.45.** Звезды гворят. **22.50.** Спортивная карусель. **22.55.** Программа «А». **23.55.** Ночной сеанс. «Руки убийцы».

ПОЛЬША-I

8.00. Информационно-хозяйственный журнал. **8.20.** Агрорынок. **8.45.** Из Польши. **9.05.** Публицистическая программа. **9.25.** Все об огороде. **9.50.** Программа дня. **10.00.** Новости. **10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.35.** 5-10-15. **12.00.** Подводная одиссея капитана Кусто. **12.40.** Люди и события. **13.00.** Новости. **13.10.** Полчаса для семьи. **13.40.** Телетурнир. **14.15.** Спортивная студия. **15.00.** Мультфильмы Диснея. **16.15.** Весеннее MTV. **16.35.**Телетеатр. «Свадьба Фигаро». **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Голова для шляпы.**19.10.** «Банк не с той Земли». Сериал пр-ва Польши. **20.00.** Детский тележурнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Новости. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Сок жука». Комедия пр-ва США. **23.15.** Новости. **23.25.** Музыкальная программа. **00.25.** Спортивная суббота. **00.40.** «Защищая дочь». Фильм пр-ва США. **02.15.** Развлекательная программа. **03.15.** «Память Леили». Фильм пр-ва США.

12, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 24.40.** Пад купалам Сусвету.**8.20, 20.35.** Пяць хвілін на жарты. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** «Чарапашкі ніндзя». Мультфільм. 13-я серыя. **9.30.** «Зоркі на экране». «Піры Валтасара, або Ноч са Сталіным». Маст. фільм. **11.05.** MTV. **11.40.** Тэлекрама. **11.55.** 20 мінут рэдактара. **12.15.** Пра шахматы і шахматыстаў. **13.00.** Трыбуна кандыдатаў у Прэзідэнты. **15.00.** Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Кваліфікацыйны матч з удзелам зборнай Беларусі. **16.15.** Планета людзей. **16.55.** Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Фінал. **18.30.** Мультфільм. **18.40.** «Гінес-шоу». (Велікабрытанія, ЗША). **19.10.** Дыялог у прамым эфіры. На пытанні тэлегледачоў адказвае доктар філасофскіх навук, прафесар І. І. Антановіч. **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Не забудзіцеся ўключыць тэлевізар. **21.10.** Урачыстае закрыццё нацыянальнага фестывалю беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94». **23.30.** Каскад. **23.40.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

7.00, 17.15, 23.10. Новости. **7.25.** Молодые оркестры России. **8.05.** С утра пораньше. **8.35.** Марафон-15.9. **05.** Полигон. **9.35.** Спортлото. **9.55.** Пока все дома. **10.25.** «С судьбою о судьбе...»Музыкальная программа.**11.15.**«В круге первом». Премьера худ. фильма. (Франция). 2-я серия. **13.00.** «Пиф и Геркулес». Мультсериал. **13.10.** «Подводная одиссея команды Кусто». Док. сериал. **14.00.** День России. Перекличка городов. **14.40.** Играй, гармонь. **15.30.** «Кот Феликс», «Настоящие охотники за привидениями». Мультфильмы (США). **16.25.** «Секреты актрисы» Татьяны Пельтцер. **17.25.** Телелоция. **17.40.** Погода. **17.45.** Кинокомедия «Удачи вам, господа». **19.25.** «Звезды России». Праздничный концерт на Патриарших прудах. **21.10.** Воскресенье. **21.55.** Спортивный уикэнд. **22.10.** Браво. **23.20.** Астролябия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. **7.25.** Мульти-пульти. **7.35.** «Плясуны». Док. фильм. **8.05.** Студия «Рост». **8.35.** Доброе утро, Европа! **9.05.** Лучшие игры НБА. **10.05.** Аты-баты. . . **10.35.** «Трудный возраст». К годовщине провозглашения независимости России. **10.55.** Дневной сеанс. «Приключения Электроника».2-я серия.**12.00.** «Цветы России». Праздничная концертная программа. **13.20.** Кинотеатр повторного фильма. «Парень из нашего города». **15.15.** Коробка передач. **15.30.** Песни русской армии. **16.00, 21.15.** Волейбол. Мировая лига. Россия — Китай. **16.35.** Волшебный мир Диснея. «Уфи и его команда», «Черный плащ». **17.35, 19.35.** Премьера телеэкрана. «Из жизни Федора Кузькина». 1-я и 2-я серии. **19.25.** Праздник каждый день. **21.45.** У Ксюши. **22.40.** Автомиг. **22.45.** Звезды говорят. **22.50.** Спортивная карусель. **22.55.** Чемпионат мира по автогонкам «Формула-1». Гран-при Канады.

ПОЛЬША-I

8.00. Сельское хозяйство в мире. **8.15.** Сельскохозяйственный журнал. **9.55.** Программа дня. **10.00.** Программа для детей. **10.25.** Музыкальная программа для детей. **10.35.** Телеутро. **11.10.** «Домик в прерии». Сериал пр-ва США. **12.00.** Документальный фильм. **12.55.** Телеконцерт пожеланий. **13.25.** Музыкальная программа. **14.10.** С камерой среди зверей. **14.50.** В старом кино. **16.35.** Сто вопросов. **17.05.** Перец и ваниль. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия Колби». Сериал пр-ва США. **19.20.** Семь дней — мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Новости. **21.10.** «Гарем». Сериал пр-ва США. **22.05.** Спортивное воскресенье. **23.00.** Конкурс абонентов. **23.40.** Завтра в программе. **23.45.** Концерт Вроцлавского оркестра. **00.00.** Художественный фильм. **00.15.** Новости. **01.45.** Концерт.

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

ПРЫПЕЎКІ ЦЁТКІ МАРЫЛІ

До трымаць мяне за дуру,
А цябе за дурака!
До карміць намэнклятуру!
Выбіраем Пазьняка!

Ці ты рускі, ці паляк,
Галасуй, каб быў Пазьняк!
Бо Пазьняк бароніць спрэс
Наш агульны інтарэс!

Той цыбаты халасьцяк,
Дзевачкі, найлепшы!
Каго выбярэ Пазьняк,
Будзе прэзідэнтшай!

Падвяду дугою бровы,
Ды й на ўчастак выбаровы!
Акажу табе давер,
Нежанаты кавалер!

Хочаш быці жабраком?
То ня йдзі за Пазьняком!
Хочаш, каб садралі шкуру?
Выбірай намэнклятуру!

Памажы Зянону, Божа,
Хай сумленны пераможа!
Хочаш жыць не абы як -
Галасуй, каб быў Пазьняк!
Хочаш праўды і закону -
Голас свой аддай Зянону!

Што, сяброўкі, ні ўключу я -
Голас Кебіча пачую.
Прас надумала ўключыць -
Голас Кебіча гучыць!

"З'тэлевізара смурод!" -
Баба лямантуе. -
Цыц, дурніца!
То народ Кебіч агітуе.

На дыеце ўрад трымае -
Нават згоды не пытае.
Ногі - нібы нітачкі...
Дзе ж вы, мае лытачкі?!

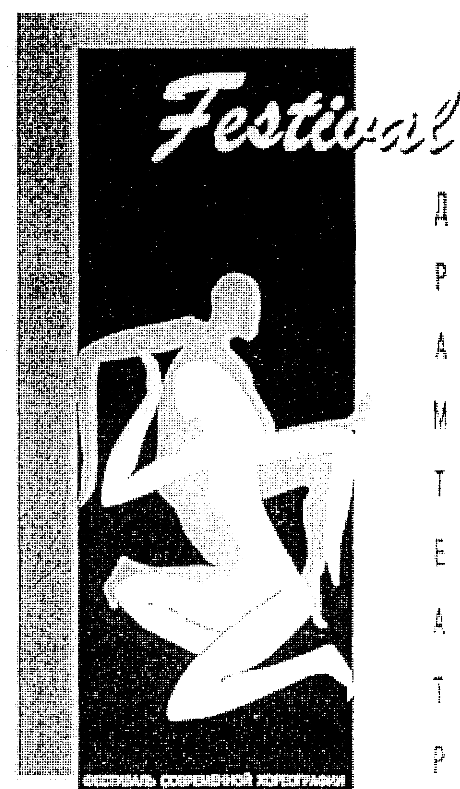
Прапануе Лукашэнка
За яго галасаваць.
Цётка, думай харашэнька:
Мякка сьцеле - мулка спаць!

Прэзідэнтам стаў Пазьняк;
Беларусі - добры знак.
Кебіч Прэзідэнтам стаў -
Будзеш жыць, як той гаў-гаў.

ПАВАЖАНЫЯ СПАДАРЫ!

Тэатр-студыя "Мілен" і кінастудыя Ю.Елхава "Тайм-Аут" ("Беларусьфільм") запрашаюць Вас 4 чэрвеня а 19-ай гадзіне ў драмтэатр на Фэстываль сучаснай харэаграфіі з удзелам арыгінальных калектываў і таленавітых танцораў. Вас чакае цікавая рэкламна-забаўляльная праграма й выстава карцін.

Білеты ў касе драмтэатра (з 14.00 да 19.00 штодня), тэл: 45-34-27, і ў ФАКе "Юбілейны", тэл: 33-91-49.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

За мінулы тыдзень на тэрыторыі вобласьці зьдзейсьнена 115 злачынстваў і 37 здарэньняў, у тым ліку два забойствы, 14 цяжкіх пашкоджаньняў, 6 рабаваньняў і 69 крадзяжоў. За гэты час 72 злачынствы раскрытыя.

У 19 дарожных здарэньнях адзін чалавек загінуў і 18 - параненыя.

ГОРАДНЯ

Вуліцы Замкавая, Горкага, Пестрака, праспэкты Будаўнікоў, 40 год Перамогі - такая няпоўная геаграфія крымінальных паходжаньняў у Горадні двух каўказцаў са сталіцы Паўночнай Асеціі. На працягу месяца імі з дапамогай мясцовага "наводчыка" зьдзейснена каля 14 кватэрных крадзяжоў. Асартымэнт скрадзенага даволі шырокі: залатыя й крыштальныя вырабы, грошы, аудыётэхніка, гарэлка, дарагі посуд... "Навар" амаль з кожнай кватэры склаў звыш мільёна рублёў. Невядома, колькі б часу "гасьцявалі" у горадзе над Нёманам пякучыя брунэты, калі б не трапілі на ахоўваемую кватэру. Калі спрацавала сігналізацыя, нарад ахоўы прыбыў своечасова...

Зараз "госьці" з сонечнай рэспублікі надоўга зьмянілі мяккія ложкі ў доме па вул.Дамброўскага, дзе здымалі кватэру, на казённыя.

ДЗЯТЛАВА

А вось злодзеі, якія ўзламалі неахоўваемае складзкое памяшканьне калгаса "1-е мая", што ў в.Жукоўшчына, відаць, прагадалі, калі вылілі зьмесьціва шасьці каністраў на зямлю. У іх захоўваўся дэфіцытны ядахімікат "Прымэкстра" коштам каля паўмільёна рублёў - значна большым, чым каштоўнасьць саміх каністраў.

КАРЭЛІЧЫ

Калі ў апошні час крымінальныя хронікі з Нямеччыны й Польшчы стракацяць паведамленьнямі аб крадзяжы легкавікоў, то ў в.Вензавец аб'ектам злачынства стаў калгасны воз на гумовай хадзе... Сьмешна? Але калі згадаць пра кошты скрадзенага "аб'екта", то тры мільёны "зайцоў" зусім не здаюцца сьмешнымі. Напэўна, тут назіраецца амаль поўны парытэт.

ВАЎКАВЫСК

Крывавая вендэтта разгулялася днямі ў Ваўкавыскім раёне. Спачатку 16-гадовы разумова адсталы хлопец Віталь Л. з в.Духаўляны, спрабуючы ў лесе згвалціць 7-гадовую дзяўчынку-суседку, задушыў яе. Пасьля таго, як ён быў затрыманы, міліцыя прыняла захады па ізаляцыі мнагадзетнай сям'і Л., бо сваякі ахвяры маглі адпомсьціць за дачку. Бацька быў тэрмінова зьмешчаны ў наркадыспансэр, маці адправілі ў суседнюю вёску, а чацьвёра дзяцей - у інтэрнаты, дзе раней ужо вучыліся чацьвёра старэйшых. Дарэчы, усе дзеці сям'і Л. маюць адхіленьні ў разумовым разьвіцьці.

Але гэтыя захады засьцярогі ня выратавалі маці забойцы ад помсты. Калі тая праз 5 дзён вярнулася дамоў за рэчамі, аб гэтым стала вядома пацярпеламу баку. У выніку, сьмерць застала 40-гадовую жанчыну каля магазіна в.Рэпля. Менавіта там 29-гадовая маці ахвяры выхапленым у краме нажом нанесла той некалькі ўдараў у галаву, шыю й жывот.

У выніку, двое - на могілках і столькі ж - за кратамі. Страшна.

***

Акрамя гэтага, у Ваўкавыску адбыўся вельмі тыповы й прыкры для гаспадароў кватэры крадзёж, бо менавіта злодзей з выгадай скарыстаў ключык пад дыванком, які неабачліва пакінула там швачка мясцовай нарыхтоўчай канторы. У выніку, кватэра апусьцела на 400 тысяч рублёў, 30 даляраў, срэбраны ланцужок і залаты кулон.

ШЧУЧЫН

Такая ж гісторыя напаткала навучэнку ПТВ N 198, якая таксама выкарыстоўвала дыванок для захаваньня ключа. На гэты раз злодзейка, якая скрала 300 тысяч рублёў, затрымана. Ёй аказалася маладая, нідзе не працуючая жанчына з мясцовай вёскі.

"НІЧЫЯ" Ў ГАСЬЦЯХ

Яшчэ адно ачко здабылі ў барацьбе за дзесятае месца ў турнірнай табліцы трэцяга нацыянальнага першынства Беларусі па футболу футбалісты гарадзенскага "Нёмана", згуляўшы ў Салігорску з мясцовым "Шахцёрам" 0:0.

Больш пасьпяхова выступае ў другой лізе лідзкі "Абутнік". Напярэдадні лідчане буйна (3:0) перайгралі менскую "Зьмену" й захоўваюць выдатныя шанцы трапіць да грона мацнейшых клюбаў рэспублікі.

Радуе сваіх прыхільнікаў і гарадзенскі "Кардан Флаерз". Выступаючы ў першынстве рэспублікі сярод калектываў трэцяй лігі, ён дамогся ў Менску перамогі над "Трактарам" (6:2).

НЕЧАКАНЫ РАКУРС. Фатаграфаваў В.ГАРОШКА.

Гарадзенская Вабласная Рада БНФ заклікае

У гэты складаны й цяжкі для нашай Бацькаўшчыны, Беларусі, час, калі ўладныя намэнклятурныя структуры раскрадаюць і распрадаюць здабытак нашага народу, выступаюць супраць беларускай незалежнасьці, мовы й культуры, усім, каму не абыякавы лёс нашай дзяржавы, трэба аб'ядначца ў шырокім фроньце пад штандар Беларускага Народнага Фронта "Адраджэньне". Уступайце ў БНФ!

Пішыце на адрас: 230025, г.Горадня, а/с 139. Тэлефануйце штодзень з 9.00 да 17.00 па тэлефоне 45-41-83.

"ПАГОНЯ"

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.
Індэкс 63124. Ліцэньзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў,4.
Заказ 2287
Тыраж 3651 паасобнік